

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΙΧΩΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ

ΑΘΗΝΑΙ

1968

Η ΕΘΝΙΚΗ

Η ΕΘΝΙΚΗ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΙΧΩΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ

ΑΘΗΝΑΙ

1968

Η ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ φόβος

ἐν χωρεὶ ἀμφιβολία. Ὁ φόβος εἶναι τὸ κίνητρο κάθε προσπαθείας πρὸς ἀσφάλισι. Ὁ ἄνθρωπος, εἴτε ἀνήκει στοὺς χρόνους πού τὸ φυσικὸ δίκαιο κυριαρχοῦσε, εἴτε ἀνήκει στὸν πολιτισμὸ τῆς τεχνοκρατίας, πρὸς δύο θεμελιακοὺς στόχους κατατείνει :

Ὁ 1ος εἶναι νὰ κυριαρχήσῃ πάνω στὴ φύσι καὶ νὰ προσποριστῇ ἀγαθὰ. Καὶ

Ὁ 2ος εἶναι νὰ διατηρήσῃ καὶ ν' ἀσφαλίσῃ τὰ ἀγαθὰ πού κατέκτησε.

Γύρω ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δύο πόλους, συστρέφεται κάθε ἀνθρώπινη δραστηριότητα. Εἴτε ὄλική, εἴτε πνευματική. Σ' αὐτὲς τὶς δύο ροπὲς θά ἀνακαλύψῃ ὁ ἄνθρωπος τὶς ρίζες τῶν πολιτισμῶν, ὅποια ὀνομασία κι' ἂν φέρουν.

Πολλὲς μάλιστα τριγυρίζουν τὸν ἄνθρωπο : Οἱ θεομηνίες, ἡ φωτιά, τ' ἀτυχήματα, καὶ τὸ μεγάλο ἀναπόφευκτο, ὁ θάνατος. Μπροστὰ σ' αὐτὲς τὶς μάλιστα ἐνοιῶσε ἀπ' τὰ πιὸ πρωτόγονα χρόνια τὴν ἀνάγκη νὰ

προστατευτῆ ἢ ν' ἀναβάλλῃ τὸ μοιραῖο. Ὑλικά καὶ ψυχολογικά. Ἀναζητοῦσε μίαν ψυχολογικὴν ἐξισορρόπησιν, κι' αὐτὴ ἢ λαχτάρῃ τὸν ὠδήγησε εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Θεότητος. Αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκην ν' ἀνακαλύψῃ δυνάμεις, ἰσχυρότερας ἀπ' αὐτὸν, καὶ προστατεύειν καὶ τιμωροῦσιν. Οἱ θρησκείαι τῶν πρωτόγονων στάθηκαν οἱ πρῶτοι ἀσφαλιστικοὶ ὀργανισμοί. Ἀπ' αὐτὰς ξεκινᾷ ἡ ἱστορία τῶν ἀσφαλιστῶν. Κι' ὅταν ἀκόμα ὁ Χριστιανισμὸς ὕψωσε τὸν ἄνθρωπον εἰς ἀπίθανα πνευματικὰ ψηλῶματα, καὶ σ' αὐτὰς ἀκόμα τὶς πνευματικώτατες σφαῖρας οἱ μᾶζαι ἀποθέτανε τὴν ἀσφάλισίν του εἰς τὸ Θεόν. Λογαριάζανε πῶς ἢ πίστις ἦταν ἀρκετὴ, ἀφοῦ μποροῦσε νὰ κινήσῃ ὄρη. Καὶ μολονότι ὁ Χριστὸς ξεχώρισε τὸ τί ἀνήκει εἰς τὸ Θεόν, καὶ τὸ τί ἀνήκει εἰς τὸν Καίσαρα, κατὰ τρόπον διαυγέστερον κι' ἀπὸ κρύσταλλο, οἱ ἄνθρωποι, στηριζόμενοι εἰς τὴν πίστιν «Μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον, ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσῃ τὰ ἑαυτῆς», λογάρισαν τὴν ἀσφάλισιν μέριμνα γιὰ τὴν αὔριον καὶ τὴν θεωρήσανε ἐπέμβασι εἰς τὰ ἔργα τῆς Προνοίας. Ὡς τόσο ὁ Ἰησοῦς τὸ προβάδισμα εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ ζήτησε ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον κι' ἐποσχέθηκε ταυτόχρονα πῶς «ταῦτα πάντα—δηλαδὴ τὰ ὑλικά—προστεθήσεται ὑμῖν». Ποία ἄλλη θὰ ἦταν πρὸς ἐκκάθαρον τοποθέτησι ;

Ἄλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο τὸ αἴτιον καὶ ἀργεῖν πολὺ ἢ ἀσφαλιστικὴ ἰδέαν νὰ βρῆ τὴν ἐπιστημονικὰ συστηματοποιημένην μορφήν της.

Ὅσοι μιλοῦν γιὰ προϊστορίαν τῶν ἀσφαλίσεων ὑπερβάλλουν. Ἡ νηπιακὴ ἡλικία τῶν ἀσφαλίσεων μάλιστα. Ὅχι δὲμος ἡ προϊστορία, γιὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον πῶς, ὅταν ἡ προϊστορία ἱστορηθῇ, καὶ εἶναι προϊστορία.

Ἡ ἀσφαλιστικὴ ὀργάνωσις ἀποτελεῖ δίδυμη ἀδελφὴ τῆς κεφαλαιοκρατικῆς κοινωνίας. Ἀκόμα καὶ στὰ χρόνια τῆς Ἰταλικῆς Ἀναγεννήσεως δὲν ἔχουμε παγιωμένους ἀσφαλιστικοὺς ὀργανισμοὺς, ἀλλὰ ἀλληλοβοηθητικὰ σωματειακὰς ὀργανώσεις, ἀλληλοβοηθητικὰ σωματεῖα καὶ ὄχι ἀσφαλιστικὰς ἐπιχειρήσεις μὲ τὴ σύγχρονη σημασίαν τοῦ ὄρου. Βέβαια ἡ ἐμπορικὴ ἀνθήσις στὴν Ἰταλία μπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ τὸ πρῶτο ἀσφαλιστήριον συμβόλαιον, ἀλλὰ ἡ ἀσφάλις, παρὰ τὴν ἐμπορικὴν ἀνθήσιν, παραμένει νηπιακὴ καὶ περιστασιακὴ.

Ὁ ἔμπορος τῆς Βενετίας

ΓΕΝΑΡΟΣ εἶναι ἔμπορος τῆς Βενετίας. Εἶναι ἔμπορος καὶ πλοιοκτήτης μαζί. Τὰ καράβια τοῦ ὀργάνουν τὰ νερὰ τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ φέρνουν πράματα πού μοσκοποῦλᾷ στὴν Ἰταλία.

Ὁ Γενάρος εἶναι ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ ἰδανικοῦ φίλου. Ἀγαπᾷ τὸ Βασάνη πού πρέπει ἀπαραίτητα νὰ ταξιδέψῃ γιὰ ν' ἀνταμώσῃ τὴν ἀγαπημένην του, τὴν Πόρτσια. Τοῦ λείπουν τρεῖς χιλιάδες τάλληρα κι' ἀπευθύνεται καὶ τὰ ζητᾷ ὡς δάνειον ἀπὸ τὸ Γενάρο, τὸν ἔμπορον τῆς Βενετίας. Τὰ ζητᾷ ὁμῶς σὲ μιὰ στιγμὴ πού

κι' ὁ Γενάρος ἔχει ἔλλειψι μετρητοῦ. Περιμένει βέβαια τὰ καράβια του, ἀλλ' αὐτὰ ἀργοῦσαν. Καὶ τὰ καράβια του μποροῦσαν ν' ἀντικρύσουν ἓνα σωρὸ κινδύνους. Θεομηνίς, φωτιά, πειρατές. Δύσκολα μποροῦσε νὰ βρῆ ἀμέσως τρεῖς χιλιάδες τάλληρα. Ἄλλὰ τὸ αἶσθημα τῆς φιλίας τὸν σπρώχνει καὶ νὰ ταπεινωθῆ ἀκόμα προκειμένου νὰ ἐξοικονομήσῃ τὰ χρήματα ποῦ χρειαζόταν ὁ φίλος του ὁ Βασάνης. Γιατὶ μεγάλη ταπείνωσι ἦταν γιὰ τὸ Γενάρο νὰ πῆ νὰ ζητήσῃ δανεικὰ ἀπὸ τὸν Σάυλωκ, ποῦ μισοῦσε θανάσιμα τὸν Γενάρο. Καὶ τοῦ τὸ λέει ξεκάθαρα ὁ Σάυλωκ, κάνοντας πὼς σκέφτεται καὶ παριστάνοντας πὼς μονολογεῖ, ἐνῶ ὁ,τι λέει τὸ λέει γιὰ νὰ ε' ἀκούσῃ ὁ Γενάρος.

— Τρεῖς χιλιάδες τάλληρα. Πολλά. . . Πολλά.

Θὰ ὑπογράψῃ βέβαια ὁμόλογο ὁ Γενάρος. Καὶ θὰ πληρώσῃ τόκο τσουχετὸ στὸν Σάυλωκ. Δὲν νοιάζεται ὅμως γι' αὐτὰ ὁ Γενάρος. Ἡ ἐννοια του εἶναι μία. Πὼς νὰ ὑπηρετήσῃ τὸν ἀκριβὸ τοῦ φίλου. Δὲν θὰ παζάρευε γιὰ τὸν τόκο. Ὁ Σάυλωκ ὅμως δὲν θέλει τόκο. Τὸ μόνο ποῦ ζητᾷ εἶναι ἂν δὲν πληρωθῇ τὸ ὁμόλογο στὴν ὥρα του νὰ κόψῃ ἀπὸ τὸ Γενάρο μὲ τὸ ἴδιο του τὸ χέρι μιὰ λίτρα κρέας ἀπὸ τὸ μέρος τῆς καρδιάς. Κοντολογίς νὰ σκοτώσῃ τὸ Γενάρο. Καὶ ξαναλέει ὁ Σάυλωκ :

— Τρεῖς χιλιάδες τάλληρα. . . Πολλά. . . Πάρα πολλά. . .

Κι' ὅταν ὁ Γενάρος προσπαθῇ νὰ τὸν πείσῃ ν' ἀλλάξῃ τὸ εἶδος τοῦ τόκου, ὁ Σάυλωκ ἀρνιέται καὶ τοῦ φωνάζει τούτῃ τῇ φορᾷ ἀπὸ θέσεως ἰσχύος :

— Θυμᾶσαι στὸ Ριάλτο ποῦ ἄρπαξες καὶ πέταξες κατὰ γῆς τὸν ἑβραϊκὸ μου τὸν τσουμπέ, ποῦ μὲ χτόπησες. . . Γιατί ; Γιατί εἶμαι Ὁβρηός.

Και τότε, θέλοντας να δείξει πόσο σκληρή ήταν ή καταφρόνια του Γενάρου προς τη φυλή του Σάυλωκ, ο τελευταίος λέει το υπέροχο απόσπασμα του Σαίξπηρ που βάζει στο στόμα του Σάυλωκ την απολογητική όλων των κατατρεγμένων φυλών. Αιώνια καταδίκη του φυλετισμού για όλους τους καιρούς.

‘Ο Γενάρος δέχεται μαζί με την ασυνήθιστη και στομφώδη κριτική του Σάυλωκ, να υπογράψει το όμολογο, με τον εγκληματικό αυτό τόκο.

‘Ο Σαίξπηρ γεννήθηκε στα 1564 μήνα ‘Απρίλιο. Τόν «Έμπορο της Βενετίας» τόν έγραψε γύρω από το 1610. ‘Αν υπήρχε ασφάλεια ζωής στην άνθοδσα τότε, σ’ όλόκληρη την περιοχή της Μεσογείου, Βενετία, την πλούσια Βενετία, την πανίσχυρη Βενετία των Δόγηδων, δέν θ’ ασφάλιζε τη ζωή του μπροστά σέ τέτοια άμεση άπειλή θανάτου. Γιατί ο Σάυλωκ, που τόν μισούσε θανάσιμα, δέν χωράτευσ. ‘Ηταν, όπως και άποδείχθηκε, άνελέητος. Δέν τόν ένδιέφεραν τά τρεις χιλιάδες τάλληρα. Τόν ένδιέφερε ή έκδίκησι. ‘Αποζητούσε τό νόμιμο φόνο. Του τό έπιτρέπανε της Βενετίας οί νόμοι. Δέν τ’ άγνοούσε όλα τούτα ο Γενάρος, δέν ζούσε στό Μεσαίωνα ο Γενάρος. ‘Ο Μεσαίωνας είχε περάσει. Είχε από χρόνια φυσήξει ο άγέρας της ‘Αναγεννήσεως. Τό έμπόριο άνθοδσε, οί ναυτικές μεταφορές ήταν στό άπόγειο της δόξας τους. Παρ’ όλα αυτά ο πλούσιος έμπορος της Βενετίας δέν φαίνεται από κουθενά και από τίποτα πώς μπορούσε να ασφάλιση τη ζωή του, άν τό όμολογο έληγε χωρίς να πληρωθή, πράγμα που πιθανότατα μπορούσε να συμβή στα χρόνια της ιστιοπλοίας. Δέν υπήρχε όμως και μετά τόν Μεσαίωνα και μετά την ‘Αναγέννησι ώργανωμένη ασφάλισης. ‘Αραιά και που άποπειρες ασφαλιστικές, αλλά όχι βιώσιμες.

Τὸ καφενεῖο τοῦ Ἔντουαρντ Λόυντ

ΕΡΑΣΑΝΕ περισσότερα ἀπὸ ἑκατὸ χρόνια μετὰ τὸν ἔμπορο τῆς Βενετίας γιὰ νὰ ἀποκαλυφθῆ ὡς θεμελιακὴ μορφή τεραστίου ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ, τὸ ἀρχικὸ τοῦ κῦτταρο. Ἐνας καφετζῆς : ὁ Ἔντουαρντ Λόυντ, ποὺ εἶχε ἓνα μετριάτατο καφενεῖο στὰ 1689, στὴν Τόουερ Στρήτ.

Ὁ ἐπινοητικὸς αὐτὸς Ἄγγλος, γιὰ νὰ συγκεντρώνη καὶ νὰ διατηρῆ τὴν πελατεία στὸ καφενεῖο τῆς Τόουερ Στρήτ, ὅπου συχνάζανε επιχειρηματίες τοῦ ΣΙΤΥ, τοὺς μετέδιδε ναυτιλιακὲς εἰδήσεις, προφορικὰ, ἢ διαβάζοντάς τους εἰδήσεις ναυτιλιακὲς ποὺ περιμάζεψε, κι' ὅταν εἶδε πὼς τούτη ἡ ἔμπνευσι τοῦ δὲν πολλαπλασίασε καὶ δὲν σταθεροποίησε μονάχα τὴν πελατεία τοῦ καφενεῖου τῆς Τόουερ Στρήτ, ἀλλὰ δημιουργοῦσε ζωντὸ ἐνδιαφέρον, συστηματοποίησε τὴν ἀρχικὴ τοῦ ἔμπνευσι κι' ἀντὶ νὰ μεταδίδῃ προφορικὰ τίς ναυτιλιακὲς εἰδήσεις, ἄρχισε νὰ τίς τυπώνῃ σὲ μιὰ τρισεβδομαδιαία δισέλιδη ἔφημεριδοῦλα ποὺ ὁ τίτλος ἦταν LLOYD'S NEWS. Ἡ ἔφημεριδοῦλα αὐτὴ, καθαρὰ εἰδησεογραφικὴ, στάθηκε ὁ πρόδρομος μιᾶς ἄλλης ἐκδόσεως ποὺ ὁ Ἔντουαρντ Λόυντ τὴν τιτοφόρησε LLOYD'S LIST, καὶ ποὺ ἐκδίδεται ὡς σήμερα μὲ ἀνταποκριτὲς σ' ὄλους τοὺς λιμένες τῆς ὕδρογειοῦ. Τὸ καφενεῖο τοῦ Ἔντουαρντ Λόυντ στὰ 1691 μεταφέρθηκε ἀπὸ τοὺς διαδόχους τοῦ στὴν LOMBARD STR. καὶ ἀπὸ τότε LLOYD σημαίνει, σὲ παγκόσμια κλίμακα, τὸ μεγαλύτερο διεθνὲς

κέντρο θαλασσοσφαιριδίων. Ο Έντουαρντ Λόβντ είχε βέβαια πεθάνει, αλλά η επινόησή του, το πνεύμα του, το αίσθητήριό του, για το μέλλον των ασφαλίσεων, επέζησε γιγαντωμένο, για να καταστή ο ισχυρότερος θαλασσοσφαιριστικός οργανισμός του κόσμου.

Ο Στέφανος Στρέϊτ και η «Εθνική» Ασφαλιστική

ΠΙΝ από το Είκοσιένα και επί 85 χρόνια οι Έλληνες, γένος ναυτίλων, όπως γράφει ο Ρενάν, δεν μπορούσαν να μη σκεφτούν την ασφάλισι των πλοίων τους και των αγαθών που μετέφεραν αυτά τα πλοία. Η Γαλλική Επανάσταση είχε ως αποτέλεσμα την άνοδο και την προκοπή της αστικής τάξεως. Είχε κι' όλας γεννηθή η κεφαλαιοκρατική οικονομία, και τα συνθήματα «Ελευθερία - Ισότης - αδελφότης» αυτή την άνοδο έρμηνεύανε. Ούτε οι Έλληνες ναυτίλοι, ούτε οι Έλληνες έμποροι είχαν άστοχήσει στη σωστή εκτίμησι της οικονομίας που διαμορφωνόταν. Υπήρχαν πιά οι θεμελιακές προϋποθέσεις για την εισαγωγή και καθιέρωσι του ασφαλιστικού θεσμού. Σκιά που ακολουθοῦσε το μεγάλο εμπόριο και την μεγάλη βιομηχανική μονάδα ήταν ο ασφαλιστικός θεσμός. Τώρα πιά όμως ο θεσμός θεμελιώνεται πάνω σέ βάσεις επιστημονικές. Ασφα-

λεις ζωής, ασφάλειες κατά κινδύνων πολέμου, ασφάλειες κατά της φωτιάς, ασφάλειες κινητών και ακινήτων, ασφάλειες κατά χαλάζης, κτηνασφάλειες, κοινωνικές ασφαλίσσεις.

Ο Νεοελληνικός έμπειρισμός λογάρισε παρθένο τό έδαφος και από τό 1846 οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις πληθαίνουν. Από μία έμπεριστατωμένη μελέτη του κ. Κωνσταντίνου Κωστάκη πληροφορούμαι πως από τό 1850 -ώς τότε τον Έλληνικό χώρο τον εκμεταλλευόταν οι ξένες ασφαλιστικές εταιρίες— φθάσανε σέ αριθμό πού άνησύχησε κι' αυτούς τους ίδιους τους ασφαλιστές. Τό Έμπορικό Έπιμελητήριο Πατρών ζήτησε από τό κράτος τό 1861 νά σταματήσει την παροχή άδειών για την λειτουργία και άλλων ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Κείνη τή στιγμή οι Έλληνικές Ασφαλιστικές επιχειρήσεις είχαν φτάσει τον αριθμό 62, και ήσαν κατεσπαρμένες σ' όλη την επικράτεια, με προβάδισμα της Σύρας πού ήταν τότε τό πρώτο έμπορικό, ναυτιλιακό και βιομηχανικό κέντρο του νέου Βασιλείου.

Στή Σύρα λειτουργούσαν 26, στην Πάτρα 19, στην Αθήνα 8, στον Πειραιά 2, στις Σπέτσες 2, και από μία στο Γαλαξειδί, Ίθάκη, Κεφαλλονιά, και Ζάκυνθο. Πολλές. Για τούτο και δέν επιζήσανε, κι' όσες παρατείνανε τό βίο τους κάνανε άσήμαντες δουλειές. Έτσι φτάνομε στο 1891.

Η οικονομική κατάσταση της χώρας δέν ήταν καλή. Η πολιτική κατάσταση δέν ήταν καλύτερη. Όασι άποτελούσε ή Έθνική Τράπεζα. Στα 1891 διοικητής ήταν ό Παύλος Καλλιγής και ύποδιοικητής από τό 1889 ό Στέφανος Ίωάννου Στρέτ.

Ό Στρέτ δέν μπήκε στην Τράπεζα ως ύποδιοικητής αλλά ως διευθυντής του ύποκαταστήματος Λα-

μίας στά 1872. Στά 1873 έγινε επιθεωρητής υποκαταστημάτων και, μετά 17 χρόνων υπαλληλική δραστηριότητα, στά 1889 εξελέγη από διευθυντής του δικαστικού, υποδιοικητής της Έθνικης Τραπέζης.

Ο Στέφανος Στρέιτ ήταν ένα κρέμα Έλληνα και Γερμανού. Είχε την επιχειρηματική τόλμη του Έλληνα και την σέ βάθος γνώσι του Γερμανού. Ήταν συστηματικός αλλά και δραματιστής. Έκλινε πάντα πρὸς τοὺς δραματισμούς, χωρίς ν' ἀποσπᾶται και ἀπὸ τὴν πραγματικότητα τῆς τρεχούσης ὥρας ἢ τὰ βίωσιμα κατάλοιπα τοῦ παρελθόντος. Ήταν συγκεντρωτικός, ἀπόλυτος και ἐνοιωθε ἀπέχθεια γιὰ τὴν πολυαρχία. Καί ὡς υποδιοικητής και ὡς διοικητής τῆς Έθνικῆς Τραπέζης και ὡς ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, μετὰ τὸν κακότυχο πόλεμο τοῦ 1897, διοικοῦσε πραγματικά. Ὄταν ἀνέλαβε διοικητής τῆς Έθνικῆς Τραπέζης ἐκάλεσε τοὺς δύο υποδιοικητάς, τὸν Ἰωάννη Βαλαωρίτη και τὸν Ἰωάννη Εὐταξία και τοὺς εἶπε: «Πρέπει νὰ γνωρίζετε κύριοι, ὅτι ἐγὼ διοικῶ», και ὀρθῶς ὁ Βλάσης Γαβριηλίδης, ὁ τότε πρότασις τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου, ἔγραψε γιὰ τὴν ἀνυψωθείσα ἀπὸ τὸν Στρέιτ Ἑθνικὴ Τράπεζα: «Ἀπὸ τῆς διοικήσεως τῆς Έθνικῆς Τραπέζης ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Στρέιτ μέχρι σήμερον δὲν ἐπροστάτευε πλέον τὸ Κράτος τὴν Τράπεζαν, ἀλλὰ ἡ Τράπεζα, τὸ Κράτος. Δὲν ἐπάλευε ἡ Τράπεζα πῶς νὰ σώσῃ ἐαυτήν, ἀλλὰ πῶς νὰ σώσῃ τὸ Κράτος».

Ο Γαβριηλίδης τὸν εἶχεν ἐκονομάσει «Ὁ Διαισθανόμενος!» Καί ὡς διαισθανόμενος, ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς τοῦ υποδιοικητοῦ τῆς Έθνικῆς Τραπέζης εἶδε εἰς τίς 62 ἀσφαλιστικὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ ἀνοιγόκλειναν, μέσα στά πλαίσια τῆς Ἐπικρατείας, ἓνα σοβαρώτατο τομέα-τὸν ἀσφαλιστικὸν-σὲ χέρια κατὰ

τό μᾶλλον ἀνεύθυνα. Ἐξ ἀποτελέσματος ἐδικαίωσε τὴν κρίσι τοῦ καὶ τοὺς φόβους τοῦ. Καὶ ὁμοίως, παρ' ὄλην αὐτὴν τὴν ἀσφαλιστικὴν ἀναρχίαν, ἐβλέπε ὀλοκάθαρα τὸ μέλλον αὐτοῦ τοῦ τομέως καὶ τὴν τεραστία σημασία τοῦ στὴν ὑπηρεσία τῆς Οἰκονομίας. Δὲν ἐπιτόθη καθόλου ἀπὸ τὰ προηγούμενα ἀτυχήματα σ' ὄσους ἐπεχείρησαν νὰ διακονήσουν στὸν ἀσφαλιστικὸν τομέα. Δὲν φοβήθηκε τὴν στενότητα τῶν κεφαλαίων. Δὲν τὸν τρόμαξε ἡ ἔλλειψις ἐπιστημονικῶν κατηρητισμένου ἀσφαλιστικοῦ ἐμπύχου ὕλικου. Θέλοντας νὰ προχωρήσῃ εἶπε στὸν διοικητὴ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς Παῦλο Καλλιγᾶ, ὅτι πρέπει νὰ πέσῃ κανεὶς στὴ θάλασσα γιὰ νὰ μάθῃ νὰ κολυμπᾷ. Ὁ Καλλιγᾶς βρῆκε ὀρθοῦς τοὺς στοχασμοὺς τοῦ Στεφάνου Στρέττ καὶ κατενόησε ὅσο λίγοι τὴν σημασία τοῦ ἀσφαλιστικοῦ τομέως γιὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας, ὁ δὲ Στρέττ, ὁ πατέρας τῆς ἰδέας, ἐπίστευε ὅτι μὲ τὸν ἐπιστημονικῶν ὀργανωμένον Ἀσφαλιστικὸν Ὄργανισμόν, ἡ οἰκονομία ἀποκτᾷ πρόσθετον πνεῦμον. Ὁ Στέφανος Στρέττ πίστευε στὸν Ἀσφαλιστικὸν θεσμόν καὶ διαισθανότανε εὐρὺ καὶ σπουδαῖον τὸ μέλλον τῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἐπιχειρήσεως. Ἀλλὰ, ὅπως σ' ὄλες τοῦ τις ἐκδηλώσεις καὶ δραστηριότητες, ἀπὸ τῆς ἀκαδημαϊκῆς ἑδρας μέχρι τῆς ἐφηρμοσμένης Οἰκονομίας, ἦταν κι' ἐδῶ συστηματικὸς. Ἀναζητοῦσε παντοῦ τὰ στερεὰ θεμέλια κι' εὗρισκε ἀποκρουστικὸν τοὺς προχείρους ἐμπειρισμοὺς καὶ τις τυχοδιωκτικὰς προχειρότητες.

Ἔτσι τὸ 1891 ὁ Παῦλος Καλλιγᾶς ἀνεκοίνωσε στὴ συνέλευσιν τῶν Μετόχων τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ὅτι ἡ Τράπεζα ἀνέλαβε τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἐταιρίας «**Η ΕΘΝΙΚΗ**» καὶ ἔδωσε τὴν ἀκόλουθον ἐξήγησιν :

«Ἡ ἀνάγκη τοιαύτης ἐγγωρίου ἐταιρίας ἐπὶ ἀσφαλῶν βάσεων θεμελιουμένης πρὸ καιροῦ ἤδη εἶχε καταστῆ ἐπαισητή. Ἡ δὲ ἡμετέρα Τράπεζα ἔκρινεν ὅτι λαμβάνουσα τὴν πρωτοβουλίαν, τῇ συμπράξει καὶ τῶν λοιπῶν πιστωτικῶν ἰδρυμάτων τοῦ τόπου, τῆς συστάσεως τοιαύτης ἐταιρίας, οὐσιωδῶς ὑπηρετεῖ τὸ κοινόν συμφέρον, ἰδίᾳ διὰ τῆς ἀποτροπῆς τῆς ἐκ τοῦ τόπου ἐξαγωγῆς χρήματος, ἣν συνεπάγεται ἡ ἀσφάλις παρ' ἄλλοδαπαῖς ἐταιρίαις».

Κοντολογίης πραγματοποιήθηκε οἰκουμένη ὁλων τῶν Τραπεζῶν γιὰ τὴν θεμελίωσι τῆς Ἑλληνικῆς Ἀσφαλιστικῆς Ἑταιρίας «Ἡ ΕΘΝΙΚΗ». Ἄθλος ἐξαιρετος, ποῦ δὲν ἀνήκει στὴν καθημερινότητα. Δικαιωματικά ἡ νέα ἐταιρία πῆρε τὸ ὄνομα ΕΘΝΙΚΗ, γιὰ τὴν θεμελιώθηκε μὲ τὴν πίστι καὶ τὴ συμβολὴ ὅλης τῆς οἰκονομίας, ὅλης τῆς πίστεως.

Εὐθὺς ἀμέσως ἡ σκέψι τοῦ Στεφάνου Στρέϊτ ἐντοκίστηκε στὸν δύσκολο τομέα τοῦ ἐμφύχου ὀλικοῦ ποῦ θὰ καθόριζε τὴν ἀκολουθητέα πορεία τῆς νέας ἐταιρίας καὶ θὰ ὑπηρετοῦσε τὰ συμφέροντά της καθὼς καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ἀσφαλιζομένων.

Ἡ ἰδρυσις τῆς ΕΘΝΙΚΗΣ ὑπῆρξε τὸ οἰκονομικὸ γεγονός τῆς ἐποχῆς, τὸ κατακληκτικὸ γεγονός στὰ ἑλληνικά οἰκονομικά χρονικά. Τὸ ὕψος τῶν κεφαλαίων ποῦ κατετέθησαν καὶ τὸ κῦρος τῶν ἰδρυτῶν καὶ τῶν πρώτων μετόχων προοιωνίζανε τὸ μέλλον της, ποῦ τὰ 80 περίπου χρόνια ποῦ διαρρεύσανε ἀπὸ τότε δὲν διαψεύσανε.

Οί ιδρύται

1. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
2. ΤΡΑΠΕΖΑ Κωνσταντινουπόλεως
3. ΤΡΑΠΕΖΑ Ήπειροθεσσαλίας
4. ΓΕΝΙΚΗ Νησιωτική Τράπεζα
5. ΤΡΑΠΕΖΑ Βιομηχανικής Πίστεως

Κάθε μία από τις Τράπεζες αυτές παρεχώρησε ένα τμήμα της ιδρυτικής της συμμετοχής σέ διάφορα πρόσωπα μεγάλου κύρους, όπως ο Στέφανος Στρέιτ, ο Στέφανος Σκουλούδης, ο Παύλος Καλλιγός, ο Α. Σιμόπουλος, ο Γ. Ἀθηνογένης, ο Δ. Νεγρεπόντης κ.ά.

Τό μετοχικό κεφάλαιο της «ΕΘΝΙΚΗΣ» εἶχεν ὀρισθῆ σέ 8.000.000 δρχ., δηλαδή 320.000 λίρες Ἀγγλίας. Μόνον ἂν σκεφθῆ κανεῖς ὅτι τὰ κεφάλαια τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ὅταν ἰδρύθη ἦταν 4.000.000 δραχμές, τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν πού ἰδρύθηκε τὸ 1893, 10.000.000 δρχ., τῆς Λαϊκῆς Τραπεζῆς πού ἰδρύθηκε τὸ 1905, 1.500.000, καὶ τῆς Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς πού ἰδρύθηκε τὸ 1907, 3.500.000 δρχ. θά κατανοήσῃ τί ἐσήμαινε τὸ 1891 ἓνα κεφάλαιο 8.000.000 δρχ. καὶ τί σημαῖνανε οἱ Τράπεζες πού ἰδρυσαν τὴν ΕΘΝΙΚΗ καὶ ποιά σημασία εἶχαν τὰ πρόσωπα τοῦ πρώτου διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς. Τὰ παραθέτομε :

Στέφανος Στρέιτ ἐπί 20ετία Πρόεδρος
Γ. Ἀθηνογένης
Ι. Βαλαωρίτης

Ἄλκ. Κρασσαῖς (ὁ κυριώτερος συντάκτης τοῦ Ἑλληνικοῦ νόμου περί ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων).

Α. Σιμόπουλος

Ι. Εὐταξίας

Δ. Μάξιμος, καὶ

Ζαφ. Μάτσας.

Μεταξὺ τῶν πρώτων ὑπαλλήλων τοῦ ἐπελέγησαν ἦταν ὁ Ἰωάννης Χαλκοκονδύλης, ἀπόφοιτος τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Γκράτς, τῆς Σχολῆς Κοινωνιολογίας καὶ ὁ Σπύρος Παπαφράγκος.

Ὁ Στέφανος Στρέϊτ ἀπασχολήθη πολὺ μὲ τὴν εἴρεσιν τοῦ καταλλήλου προσώπου σὶ ὅποιον θ' ἀνετίθετο ἡ Γεν. Διεύθυνσι καὶ μὲ τὸν ρεαλισμὸ τοῦ τὸν ἐχαρακτήριζε δὲν δυσκολεύθηκε νὰ μετακαλέσῃ τὸν Ἰταλὸ ἐπιστήμονα ἀσφαλιστή, τὸν Ἑρρίκον Ποντρεμόλι, ἡλικίας 36 ἐτῶν, τοῦ ὠργάνωσε τὴν ΕΘΝΙΚΗ κατὰ τὰ πρότυπα τῶν μεγάλων Ἀσφαλιστικῶν ἐταιριῶν τῆς Εὐρώπης καὶ ἔμεινε ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ νέου ὀργανισμοῦ, μὰ ἐπταετία περίπου.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΙ Η ΦΩΤΙΑ

Ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ φωτιά

ΦΩΤΙΑ προηγείται τοῦ ἀνθρώπου. Ἐχει κατὰ πολὺ μεγαλύτερη ἡλικία ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Σὲ ὥρες συνταρακτικώτατα κοσμογονικὲς σημείωσε τὴν παρουσία της κατὰ τρόπο ἔντονο καὶ φοβερό. Παροῦσα πάντοτε καὶ ἰδιαίτερα στὶς ὥρες τῶν πρώτων καὶ τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν. Ὁ ἄνθρωπος τὴν εἶδε ταυτόχρονα σὰν προστάτη καὶ σὰν φοβερὴ καὶ ἀνελέητη ἀπειλή. Εἶχε δίκαιο ὁ Προμηθεὺς πού τὴ χάρισε στὸν ἄνθρωπο σὰν πολυτιμὴ καὶ ἀτίμητη δωρεά. Μὲ τὴ φωτιά στὴν ἐξουσία του πραγματοποιοῖ καὶ πραγματοποιεῖ θαύματα. Χωρὶς αὐτὴν ὁ θάνατος προβάλλει καὶ ἀπλώνει ἀπάνθρωπη τὴ σκιά του. Ὅταν, ὅμως, ἡ φωτιά ξεπετιέται μακριὰ ἀπὸ τὸν ἔλεγχο τοῦ ἀνθρώπου, τότε εἶναι ἡ φοβερώτερη ἀπειλή. Τότε εἶναι τὸ «πῦρ ἐξώτερον» πού δὲν προορίζεται γιὰ τὸν ἄνθρωπο ἀλλὰ εἶναι «τὸ ἠτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ». Εἶναι τὸ μόνο ὄπλο φθορᾶς καὶ καταστροφῆς πού ἔχει τὴν ὑπουλότητα τοῦ ὄψεως. Ἐχθρὸς καταχθόνιος. Γιατί ἡ φωτιά δὲν κατατρώει ἄμεσα. Ἀφανίζει γλείφοντας. Ἔρπει σὰν τὸ φοβερώτερο ἔρπετό καὶ ἡ θωπεία καὶ τὸ φίλι της εἶναι θανάσιμα. Κόλασι ἡ περίπτωξί της καὶ τρόμος.

Ἐπὶ τὴν ἰστορικὴν ἀποστολὴν τῆς φωτιᾶς καὶ τῆς σωτηρίας. Ἡ φωτιὰ τῆς καταστροφῆς καὶ ἡ φωτιὰ τῆς σωτηρίας. Ἡ φωτιὰ τῆς καταστροφῆς δὲν ἔχει ὄρια. Ὁ ἄνθρωπος ἔθου ὄριον. Ἡ τουλάχιστον προσπαθεῖ νὰ τὴν τιθασέψῃ καὶ νὰ τὴν δαμάσῃ. Καὶ δὲν εἶναι οἱ ἐπιτυχίες ποῦ τοῦ λείψανε στὸν ἀνασχετικὸ τοῦτον ἀγῶνα. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἱστορικῆς μνήμης ἡ φωτιὰ συνακολουθεῖ ὅλες τὶς μάστιγες. Ποιᾶς οἱ μαρτυρίες; Πολλές. Καὶ πρῶτα ὁ Ὅμηρος καὶ ἡ Βίβλος. Τὸ «Γῆϊνον πῦρ», ἡ παμφάγα δηλαδὴ φλόγα εἶναι ὁ πρῶτος Ὅμηρικὸς χαρακτηρισμὸς στὴν Ἰλιάδα. Ἀλλὰ εἶναι τόσο κλοῦσοι καὶ τόσο ἀνατριχιαστικοὶ οἱ Ὅμηρικοὶ χαρακτηρισμοὶ ποῦ θὰ τοὺς ζήλευαν γιὰ λογαριασμὸ τοὺς τὰ φοβερῶτερα θηρία. Κι' ἡ Βίβλος δὲν εἶναι φειδωλή. Ἡ πυρκαϊὰ τῆς Τροίας, ἡ φωτιὰ ποῦ ἀποτελεῖωσε τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορρα, ἡ πυρκαϊὰ τῆς Ρώμης, εἶναι σταθμοὶ στὶς γήϊνες καταστροφές. Ἀλλὰ εἶναι σταθμοὶ γνωστοὶ ποῦ μνημονεύονται ἐπειδὴ ἱστορηθῆκανε ἀπὸ μεγάλους ποιητῆς. Τοῦτο ὅμως διόλου δὲν σημαίνει πὸς τοῦτοι οἱ σταθμοὶ καλύπτουν τὸ φρικιαστικὸ τοῦτο θέμα. Κάθε ἄλλο. Εἶναι ζήτημα ἂν ὑπάρχῃ μεγάλη πολιτεία ἢ μικρὴ, ἀπὸ τὰ πιὸ πανάρχαια χρόνια ὡς σήμερα, ποῦ νὰ μὴ ἔζησε τὴν ἀγωνία τῆς φωτιᾶς καὶ εἶναι ἀνέφικτο ν' ἀριθμῆσῃ κανεὶς τὰ σκίτια ποῦ γνώρισαν τὶς φοβερὰς καὶ ἀνατριχιαστικὰς θωπεῖες τοῦ πύρινου θηρίου μὲ τὶς μυριάδες γλώσσες ποῦ χαρίζουν τὸ φίλημα τοῦ θανάτου.

Τὸ μεγάλο ὅμως παράδοξο εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ μεγάλος ἐμπρηστής τῆς ἱστορίας, συνειδητὰ ἢ ἀσυναισθητὰ. Τὸν ἐμπρηστικὸ δαυλὸ τὸν κρατᾷ σὰν πολεμιστῆς, σὰν ἐκδικητῆς, σὰν Ἡρόστρατος ποῦ πυρπολεῖ τὸ ναὸ τῆς Ἀρτέμιδος στὴν

Ἐφεσοῦ γιὰ νὰ θορυβήσῃ γύρω ἀπὸ τ' ὄνομά του, σὰν κάκτος ματαιοδοξίας, σὰν προδομένος ἔραστής, σὰν καταπιεζόμενος καὶ στραπατσαριζόμενος ἐγωϊσμός, σὰν πυρομανὴς ποῦ ἠδονίζεται στὸ θέαμα τῆς καταστροφῆς, σὰν ἀφηρημένος καὶ ἀπρόσεχτος, σὰν ἐμπρηστής ὑποταγμένος σὲ πολιτικὲς ἢ πολεμικὲς σκοπιμότητες.

Ἡ ἄμυνα κατὰ τῆς φωτιᾶς

Η ΚΛΑΣΣΙΚΗ ἀμυντικὴ μεθοδολογία κατὰ τῆς φωτιᾶς ἔχει δύο σκέλη: Τὸ δάμασμα μὲ τὸ νερὸ καὶ τὸ σβήσιμο, καὶ τὸν ἐντοπισμὸ, τὴν ἀπομόνωσι τῆς φωτιᾶς, δημιουργώντας ἀπόστασι μεταξὺ τοῦ κτίσματος ποῦ ἔχει παραδοθῆ στὶς φλόγες καὶ τῶν τριγύρω κτισμάτων. Τὰ μέσα αὐτὰ χρησιμοποιήθηκαν ἀπὸ τὰ πιὸ πανάρχαια χρόνια ὡς σήμερα ποῦ εἶναι πιὸ τελειοποιημένα. Ἡ χημεία βοήθησε ὥστε ἡ πυροσβεστικὴ ἄμυνα νὰ ἀποκτήσῃ λυσιτελέστερα μέσα ἀλλὰ παρ' ὅλ' αὐτὰ σὲ σύγχρονες μεγαλόπολεις, Βρυξέλλες, Λονδῖνον, Παρίσι, Ρώμη, Σικάγο, οἰκοδομικοὶ κολοσσοὶ γίνανε παρανάλωμα τῆς φωτιᾶς καὶ μὲ ἀνθρώπινα θύματα.

Γιὰ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος, παράλληλα πρὸς τὸν κίνδυνον τῆς ἴδιας του ζωῆς, εἶδε τὴ φωτιά σὰν κίνδυνον ποῦ ἀπειλοῦσε τὰ ἀγαθὰ του, κινητὰ καὶ ἀκίνητα. Τὴν εἶδε σὰν τὴν πιὸ μεγάλη ἀπειλή κατὰ τῆς

στέγης πού στεγάζει αὐτὸν καὶ τοὺς δικούς του, κάποτε μάλιστα εἶδε τὴ φωτιά σὰν μεγαλύτερο κίνδυνο καὶ ἀπὸ τὸ σεισμό. Βέβαια κανεὶς δὲν εἶχε τὴ χιουμοριστικὴ καὶ σαρκαστικὴ διάθεσι νὰ θέσῃ τὸν ἄνθρωπο σὲ δίλημμα προτιμήσεως μεταξύ φωτιάς καὶ σεισμοῦ. Ἄλλὰ εἶναι τόσο συχνότερος ὁ κίνδυνος τῆς φωτιάς καὶ ὄχι τόσο συχνὸς ὁ κίνδυνος τοῦ σεισμοῦ, ὥστε τὴ φωτιά τὴ θυμοῦνται οἱ ἄνθρωποι συχνότερα ἀπὸ τὸ σεισμό, μολονότι σχετικὴ ἄμυνα κατὰ τῆς φωτιάς ὑπάρχει, ἐνῶ ἀντίκρου στὸν σεισμό δὲν ὑπάρχει ἄμυνα.

Οἱ κρυψῶνες σταθῆκανε ἀπὸ τὰ πιὸ πανάρχαια χρόνια ἢ πρώτη ἄμυνα κατὰ τῆς φωτιάς. Κρυψῶνες μέσα στὴ γῆ. Στὶς κρυψῶνες κάτω ἀπὸ τὸ ἔδαφος ἀποθέτανε οἱ ἄνθρωποι τὰ πολυτίμιά τους, τοὺς φόβους τους καὶ τὶς ἐλπίδες τους. Ὅταν κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα καὶ ἀκόμα περισσότερο κατὰ τὸν 20ὸν αἰῶνα ἡ ἀσφάλισι κατὰ κινδύνων πῆρε τὴ μορφή μεγάλων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν θεμελιωμένων σὲ βάσεις ἐπιστημονικῆς καὶ σὲ κεφάλαια σημαντικὰ, ὁ κλάδος τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ πυρὸς δημιουργήθηκε κλάδος μεγάλης ἀσφαλιστικῆς σημασίας. Διεθνῶς ὑπήρξε προθυμία γιὰ τὶς ἀσφαλίσεις κατὰ τοῦ κινδύνου πυρὸς, καὶ τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλὲς βεβαιώνει τὸ πραγματικὸ γεγονὸς τῆς ἀσφαλίσεως κατὰ κινδύνων πυρὸς εἰς μόνην τὴν «Ἐθνικὴν» 243 τετραγώνων εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως τῆς Θεσσαλονίκης, διὰ ποσὸν 2.850.000 δρχ., μὲ ἀναλογίαν ἀγγλικῆς λίρας καὶ δραχμῆς 25 δραχμῆς γιὰ κάθε ἀγγλικὴ λίρα. Παρὰλληλως πρὸς τὴν «Ἐθνικὴν» πολλὰς ἀγγλικῆς ἐταιρίαι εἶχαν ἐνδιαφέρον γιὰ 80.000.000 δρχ. ἐκτὸς ἄλλων ξένων καὶ ἐλληνικῶν ἐταιριῶν.

Βέβαια μιὰ πυρκαϊά, ὅπως ἡ μεγάλη πυρκαϊά

της Θεσσαλονίκης, πού κράτησε τρεις ολόκληρες μέρες από τις 5 έως τις 8 Αύγουστου 1917 κι' είχε άπίθανη έκτασι σέ καταστροφές δημιουργεί ένα τεράστιο πρόβλημα για τις ασφαλιστικές εταιρίες. Έπρεπε νά πληρωθοῦν ασφάλειες από ασφαλιστές κι' άντασφαλιστές συνολικοῦ ὕψους 100 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Καί ἔπρεπε νά πληρωθοῦν ἄν ὄχι ἀμέσως, τουλάχιστον σύντομα, ἀφοῦ οἱ πυρόπληκτοι καί πολλοί ἦταν καί ἄστεγοι.

Ἡ πυρκαϊά τῆς Θεσσαλονίκης

ΙΑ ΤΟΥΣ ασφαλιστικοὺς ὀργανισμοὺς ἡ πυρκαϊά τῆς 5ης Αύγουστου 1917 τῆς Θεσσαλονίκης στάθηκε ἔκπληξις συγκλονιστική. Ἡ δουλειά τῶν ασφαλιστικῶν ὀργανισμῶν εἶναι ν' ἀντιμετωπίζουν ἀτυχήματα. Οἱ ὀργανισμοὶ αὐτοὶ δέν συγκροτήθηκαν για ν' ἀντιμετωπίζουν κοιλάδες ρόδων, ἀλλά κοιλάδες ὀδύνης καί κλαυθμῶν. Ἀλλά καί ἡ περιοχὴ τῶν ἀτυχημάτων δέν εἶναι ἀτέρμων. Εἶναι κεπερασμένη, ἢ τουλάχιστον πρέπει νά λογαριάζεται κεπερασμένη, διαφορετικά ἕνα ἀπροσμέτρητο ὕψος δαπάνης εἶναι φοβερά δύσκολο ν' ἀντιμετωπισθῇ, ἄν ὄχι ἄδύνατο.

Κατὰ τὴν πρώτη εἰκοσιπενταετία τῆς λειτουργ-

ΟΙ ΘΕΜΕΛΙΩΤΑΙ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Γ. ΣΤΡΕΪΤ

Ὁ πρότος καὶ ἐπί εἰκοσαετίαν πρόεδρος τῆς «ΕΘΝΙΚΗΣ»
Διοικήτης τῆς ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ, Καθηγητῆς Πανεπιστημίου,
Ἵπουργός τῶν Οἰκονομικῶν.

ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΑ ΤΗΝ ΕΡΑΝΗ ΟΙ ΣΟΥΡΟΙ

Υγιάνος ὁ γυμνασιὸν
 τῆς ἡμέρας αἰώνος ἀπὸ τῆς

ἡμέρας ἀποστάσεως ἐξ ἡμετέρας ἡμέρας,
 αἰώνος ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀποστάσεως.

Καὶ ἄλλοις ποικίλοις,
 ἢ ἄλλοις λόγοις ἀγγέλαις.

Ἀνάτομος Ἑλληνική Μεγάλη Ἱστορία
 τῶν γενικῶν Ἀσφαλείων, κληθεῖσα ΕΘΝΙΚΗ,
 καὶ ὅπως ἐλλογία ἀληθῶς ἡμερῆ φιλοπατρία
 ὅς τρέχουν ὅσον τῶν ἡμετέρας ἡμετέρας ἡμετέρας.
 Ἡ καθἑστὸν Τράπεζα εἰς ταύτην ἔχει μέρος
 καὶ μέρος καὶ ἰσοῦται οἱ κῆποι παραδοξοί.
 καὶ ὅς ἐστὶν πρὸς ἀσφάλειαν ἡμετέρας ΕΘΝΙΚΗΝ ἐγκοίνας
 καὶ ἡμετέρας τῆς ἡμετέρας ἡμετέρας τῆς ἡμετέρας.
 Ἀσφάλεια κατὰ μέρος, τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης,
 καὶ τῶν κινήσεων συμφερῶν, ὅσοι γενεῆ ἢ ἀλλοίως,
 ἀσφάλεια εἰς ἡμετέρας καὶ ἡμετέρας τῆς ἡμετέρας,
 ἀσφάλεια ἀπὸ τῆς ἡμετέρας, εἰς τὴν ἡμετέρας, εἰς πάντα.
 Πλὴν μελετήσας καὶ ὁ ΡΩΜΗΟΣ τὸ Καταστασιὸν
 καὶ ἡμετέρας τῆς ἡμετέρας εἰς τῆς ἡμετέρας,
 ἔν καὶ ὁ ἡμετέρας ἡμετέρας τῶν ἡμετέρας,
 ὅσοι μὲς ἡμετέρας τῆς ἡμετέρας ἡμετέρας καὶ ἡμετέρας,
 σπουδαῖο Νομοσχέδιον ἡμετέρας ἡμετέρας,
 μὲ τὸ ἡμετέρας τῆς ἡμετέρας τὸ κράτος,
 Ἀσφάλειαν ἐξ ἡμετέρας τῆς ΕΘΝΙΚΗ ἡμετέρας—
 ὅσοι Σουδοί, κίριον, ἀπὸ Ἀλκοῦ τὸ σῆμα.

*Καὶ ὁ ἀποστομῆτος Γεώργιος Σουρῆς δημοσιεύει πρὸς «Ρωμῶν» τὸν ἐρ-
 ματηρῆ ἀγγελίαν γιὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς «ΕΘΝΙΚΗΣ», καὶ ἀποκαθάρθη τὸ μεγάλο
 γεγονός τῆς ἐποχῆς. Ὁ Σουρῆς γαρὶς νῦν ἀπομακρύνεται ἀπὸ τῆς αὐτοκράτορος
 σκοπιᾶς τοῦ διδοῦν τὴν εἰρήνην πρὸς τὴν πληρότητα.*

ΟΙ ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΠΡΩΤΟΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ

ΕΡΡΙΚΟΣ ΠΟΝΤΡΕΜΟΛΙ
Πρώτος Διτής 1891-1897

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΩΝ
Δεύτερος Διτής 1897-1909

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΕΡΜΠΟΣ
Τρίτος Διτής 1909-1924

Α. Μ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Τέταρτος Διτής 1924-1926

Τὸ σημερινὸ ἰδιόκτητο Μέγαρο ὅπου στεγάζονται τὰ γραφεῖα τῆς
 «ΕΘΝΙΚΗΣ» οἰκίας Καραγιώργη Σερβίας.

γίας της ή «Εθνική» αντίκρουσε ως ασφαλιστής και άντασφαλιστής δύο άποτεφρωμένες πόλεις. Ή πρώτη στον Ίσημερινό, ή QUAYAQUIL και ή δεύτερη ή Θεσσαλονίκη. Ή πόλις του Ίσημερινου άπετεφρώθη 100 %. Ή Θεσσαλονίκη κατεστράφη κατά τὰ 2/3 πού μέσα σ' αυτά ήταν τó κέντρο τής πόλεως. Μνημεία όπως ó Βυζαντινός Άγιος Δημήτριος έγιναν βορά τής φωτιάς. Τό ίδιο τó υποκατάστημα τής Ίονικής Τραπεζής, τó Ταχυδρομικόν Μέγαρον κ.λ.π

Ός μία ώρισμένη στιγμή μπορούσαν νά γίνουν εικάσιες και για τὰ σημεία όπου ξεπετάχτηκαν φλόγες και για τὰ αίτια και για τίς έστιές. Είχε έπισημανθή ένα σπίτι στην όδό Έγνατίας όπου πρώτοφάνηκε φωτιά στις 3 τó απόγευμα του Σαββάτου τής 5ης Αύγουστου, αλλά για τίς υπόλοιπες έστιές τίποτα δέν μπορούσε νά βεβαιωθή. Από τή στιγμή όμως πού έκδηλώθηκε φωτιά σέ μία μεγάλη άποθήκη πετρελαίου και βενζίνης ή τραγικότητα άγγιζε ώρα Άποκαλύψεως. Τεράστιες ποσότητες βενζίνης και πετρελαίου προκάλεσαν έκρηξι και τó αίσθημα των ανθρώπων ήταν αίσθημα μαρτύρων τής συντελείας. Οί φλόγες και τὰ έκσφενδονιζόμενα δοχεία καυσίμων έφτασαν Ιστιοφόρα πού είχαν άπομακρυνθή από τήν άκτή περίπου 200 έως 500 μέτρα. Άλλά οί έκρήξεις ήταν έκρήξεις κοσμογονικής ώρας. Ό πανικός, οί κραυγές άπελπισίας είχανε ξεπεράσει τὰ όρια και τής πιό μεγάλης ανθρώπινης άντοχής. Οί φλόγες από τήν έκρηξι ήσαν όρατές σέ άποστασι πού ξεπερνούσε τὰ τριάντα χιλιόμετρα. Τή νύχτα του Σαββάτου και τή νύχτα τής Κυριακής ό όρίζοντας τής Θεσσαλονίκης είχε μία έκτυφλωτική πόρινη λάμψη. Στην περιοχή τής άποθήκης

σημειώθηκαν καί τὰ περισσότερα ἀνθρώπινα θέματα.

Σάν νά μὴν ἐφθανεν αὐτὸ δυνατὸς ἀγέρας τράνευε τῇ φωτιά καί θέριευσεν τίς φλόγες. Σὲ τί νά βοηθήσουν οἱ ἀνεπαρκέστατες καί παμπάλαιες ἀντλίες τῆς πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας Θεσσαλονίκης καί πῶς νά σιμώσουν τίς καιόμενες συνοικίαις βυτιοφόρα ; Ἐκατὸ χιλιάδες φτάνανε οἱ ἄστεγοι, ἐξ ὧν τὸ 50 % Ἰσραηλίτες. Ὅλα τὰ μεγάλα ξενοδοχεῖα τῆς παραλίας, ὁ «Ὀλυμπος», ἡ «Ρώμη», τὸ «Σκλέντι», γίνανε παρανάλωμα τοῦ πυρός.

Ἡ ἀσφαλισμένη ἀξία τοῦ ἀκινήτου πλοῦτου τῶν κτισμάτων ὑπολογίσθηκε σὲ 125 ἑκατομμύρια δραχμῆς καί ἡ πραγματικὴ ἀξία σὲ 400 ἑκατομμύρια δραχμῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Πῶς ἡ «Ἐθνικὴ» ἀντιμετώπισεν τὸ φοβερὸ αὐτὸ πρόβλημα φαίνεται ἀπὸ τὸ σχετικὸ ἀπόσπασμα ποὺ ὑπάρχει στὴν ἔκθεσι τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τοῦ Ἰσολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1917.

Τὸ αὐτοῦσιο σχετικὸ ἀπόσπασμα μιλᾷ μὲ ὑπευθυνότητα καί δίνει τὴν σωστὴ εἰκόνα τοῦ δραματικοῦ θέματος :

«Προσεδόκωμεν, γράφει ἡ ἔκθεσις, ἰκανοποιητικὸν μέρισμα διὰ τοὺς Κυρίους Μετόχους διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1917, ὅτε ἀτυχῶς ἐξερράγη ἡ καταστροφικὴ πυρκαϊὰ τῆς Θεσσαλονίκης, τὴν ὁποίαν πάντες γνωρίζετε.

Εἰς τὴν εἰρημένην πυρκαϊάν ἡ ἡμετέρα Ἑταιρεία ἐνδιαφέρεται διὰ δρχ. 2.850.000, ἐξ ὧν περὶ τὸ ἡμισυ βαρύνουν τὸν ἀντασφαλιστὴν μας.

Καίτοι ἡ ἐκκαθάρισις τῶν ἀνω ζημιῶν δέν ἐπερατώθη εἰσέτι, ἐκ τῶν μέχρι σήμερον κανονισμῶν δυνάμεθα νὰ ὑπολογίζωμεν εἰς σωστρα περὶ τὰς 750 ἕως 800 χιλιάδας, οὕτως ὥστε τὸ πληρωτέον ποσὸν θὰ ἀνέλθῃ περὶ τὰ δύο ὡς ἑγγιστα ἑκατομμύ-

ρια, έξ ὧν περί τό ἕν ἑκατομμύριον εἰς βάρος τοῦ ἀντασφαλιστοῦ μας.

Τό ἄνω ποσόν τῶν δρχ. 2.850.000 εἶχομεν ἀναλάβει ἐπί 253 τετραγώνων, ἅτινα κατεστράφησαν ὑπό τοῦ πυρός, ἦτοι εἶχομεν περί τάς 11.000 δρχ. ἀσφαλείας ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἀντασφαλιστοῦ μας εἰς ἕκαστον τετράγωνον. Τοῦτο ἀποδεικνύει τήν συντηρητικότητα μεθ' ἧς ἐνηργοῦμεν ἀσφαλείας εἰς τήν εἰρημένην πόλιν.

Διὰ τήν ἐξακρίβωσιν τῆς αἰτίας καί τῆς προεκτάσεως τῆς ἐν λόγω πυρκαϊᾶς συνετάχθημεν ἐξ ἀρχῆς μέ τάς ἀγγλικάς Ἑταιρείας, ἐνδιαφερομένας διὰ 80 περίπου ἑκατομμύρια εἰς τάς ζημίας, πρός ἃς προσεκίωρησαν καί πᾶσαι αἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐργαζόμεναι Ἑταιρεῖαι, τό δέ ἐκεῖ Συνδικάτον τῶν Ἀσφαλειῶν προέβη καί προβαίνει εἰς τήν εἰρημένην ἐξακρίβωσιν, ἄνευ ὁμῶς ὀριστικοῦ εἰσέτι ἀποτελέσματος, δι' ὃ ἐπεικῶς αἱ Ἑταιρεῖαι πᾶσαι λαμβάνουσαι ὑπ' ὄψιν τήν κατάστασιν τῶν παθόντων, ἀπεφάσισαν νά προβοῦν εἰς τήν καταβολήν τῶν ἀποζημιώσεων EX GRATIA καί ὑπό τόν ρητόν ὄρον τῆς ὑπό τῶν ἀποζημιουμένων ἐκκωρήσεως εἰς αὐτάς παντός δικαιώματός των κατά τοῦ τυχόν ὑποδεικθησομένου ὑπαίτιου τῆς ἐνάρξεως ἢ ἐπεκτάσεως τῆς πυρκαϊᾶς. Πρός τήν τοιαύτην ἀπόφασιν προσεκώρησε καί ἡ ἡμετέρα Ἑταιρεία καί ἤρχισε καταβάλλουσα τάς κανονιζόμενας ἀποζημιώσεις. Ἐπαυσε δέ ἀπό τῆς πυρκαϊᾶς, ἦτοι ἀπό τῆς 5ης Αὐγούστου 1917, πᾶσαν ἐργασίαν καί ἠκύρωσε τάς μὴ ληξάσας εἰσέτι, οὕτως οὐδένα πλέον κίνδυνον διατρέχομεν ἐκ πυρκαϊᾶς ἐν τῇ εἰρημένῃ πόλει.

Ἐνεκα τῶν ζημιῶν λοιπόν τῆς Θεσσαλονίκης, αἵτινες δέν καλύπτονται ὑπό τῶν προκυψάντων κερδῶν τοῦ 1917 καί τοῦ δι' ἑκκρεμεῖς ζημίας ὑπάρχοντος ἀποθεματικοῦ ἐκ δρχ. 160.000, δέν δυνάμεθα, κατά τάς διατάξεις τοῦ Καταστατικοῦ, νά διανείμωμεν μέρος εἰς τοὺς Κοῦς Μετόχους διὰ τό 1917, ἀλλά θά κρατήσωμεν τό προκύψαν κέρδος τῶν δρχ. 540.000 σὺν τῷ ἀποθεματικῷ τῶν 160.000, ἦτοι τό ὅλον δρχ. 700.000, ἵνα ἀντιμετωπίσωμεν τάς

έκκαθαρισθησομένης αποζημιώσεις της Θεσσαλονίκης.

Υπάρχουν και τινες ζημίες εκτός της Θεσσαλονίκης, έκκρεμείς εισέτι εκ διαφόρων χρήσεων, ανερχόμεναι περίπου εις 85.000 δρχ., διὰ τὰς ὁποίας κρατοῦμεν ἰδιαίτερον ἀποθεματικόν.

Ταῦτα ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαῖον νὰ ἐκθέσωμεν ἡμῖν ἐν λεπτομερείᾳ περὶ τῶν ἐργασιῶν μας τοῦ 1917 καὶ νὰ βεβαιώσωμεν ἡμᾶς ὅτι μετὰ θάρρους ἀτενίζομεν τὸ μέλλον. Καταστρεπτικαὶ πυρκαϊαὶ ὡς ἡ τῆς Θεσσαλονίκης, εὐτυχῶς κατὰ πολὺ μακρὰς περιόδους ἀναγράφονται εἰς τὰ χρονικὰ τῶν Ἀσφαλειῶν· καὶ ἐπειδὴ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἀνθηροτάτη οικονομικὴ κατάστασις τῆς Ἑταιρείας, ἀνωτέρα κατὰ πολὺ τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1916 ἕνεκα τῆς ὑπερτιμῆσεως τῶν κτημάτων καὶ κρεωγράφων τῆς Ἑταιρείας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἄμεσος καὶ τακτικὴ καταβολὴ τῶν ζημιῶν τῆς Θεσσαλονίκης, παρ' ὅλας τὰς δυσχερείας τῆς καταστάσεως καὶ τῆς ἐλλείψεως συγκοινωνίας μετὰ τοῦ ἀντασφαλιστοῦ μας, ἠύζησαν κατὰ πολὺ τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς πελατείας μας — ἀποκτώσης διὰ τῆς πληρωμῆς τῶν ζημιῶν τούτων μεγαλυτέραν πεποίθησιν περὶ τῆς προθύμου καὶ δικαίας ἐκπληρώσεως τῶν ὑποκρεώσεών μας — ἐλπίζομεν ἀκραδάντως ὅτι, μεθ' ὅλην τὴν λύπην ἣν αἰσθανόμεθα διὰ τὴν μὴ παροκὴν μερίσματος εἰς τοὺς Μετόχους μας, ἡ Ἑταιρεία βαδίζει εἰς προῖοῦσαν πρόοδον καὶ καθίσταται ὁσημέραι ἔθνικὸς κοινωφελὴς παράγων ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς».

Ἡ σοβαρότητα ἑνὸς ἀσφαλιστικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ ἡ ἰσχὺς του καταφαίνονται μονάχα ὅταν καλεῖται ν' ἀντιμετωπίσῃ ἀτυχήματα τέτοιας ἐκτάσεως καὶ ζημίας τέτοιου ὕψους.

Οἱ ξένοι ἐμπειρογνώμονες διατυπώσανε γιὰ τὴν πυρκαϊὰ τῆς Θεσσαλονίκης τίς πιὸ ἀντιφατικὰς γνώμες. Συζητοῦσαν καὶ ἀμφισβητοῦσαν τὴν ὀρθοδοξία τούτου τοῦ ἀτυχήματος κυρὸς εἰς τὴν περίπτω-

σι της Θεσσαλονίκης. Είχε τὸ ἀτύχημα τὰ γνωρίσματα τοῦ τυχαίου, ναι ἢ όχι; Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ξένων ἐταιριῶν καὶ οἱ κάτοικοι ποὺ ζοῦσαν στὴν περιοχὴ τῆς πυρκαϊᾶς καὶ ἄλλοι αὐτόπτες μάρτυρες ὑπεστήριζαν - καὶ τοῦτο φαίνεται ἀληθινὸ - ἡ πυρκαϊὰ δὲν εἶχε μία ἐστία, ἀλλὰ πολλές. Πῶς ἡ φωτιὰ ἐκδηλώθηκε ταυτόχρονα σὲ πολλά, κι' ἀπομακρυσμένα μεταξύ τους σημεῖα. Πῶς ἡ πυρκαϊὰ κατέληξε νὰ ἐξελιχθῆ σὲ μία, ἀλλὰ στὴν ἀρχὴ ἦταν πολλές. Αὐτὴ ἡ πολλαπλὴ ἐμφάνισι τῆς φωτιᾶς δημιούργησε τὴν ὑπόθεσι πῶς ἡ φωτιὰ ἦταν μέτρο στρατιωτικὸ τοῦ Συμμαχικοῦ Στρατηγεῖου γιὰ νὰ διευκολύνῃ τὴ μετατόπισι πληθυσμῶν ποὺ δημιουργοῦσαν ἀνασφάλεια γιὰ τὰ μετόπισθεν τῶν μαχομένων στρατευμάτων στὸ Μακεδονικὸ Μέτωπο. Στὴν περίπτωσι αὐτὴ ἡ ἀσφαλιστικὴ ἀντιμετώπισι τῆς καταστροφῆς μπορούσε νὰναι διαφορετικὴ. Ἐλλὰ πῶς μπορούσε ν' ἀποδειχθῆ ἀληθινὴ αὐτὴ ἡ ὑπόψια; Κι' ἂν ἀκόμα ἡ πυρκαϊὰ, γιὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέραμε παρὰ πάνω ἦταν μέτρο τοῦ Στρατηγεῖου, ποῖος μπορούσε ὑπεύθυνα νὰ τὸ ὑποστηρίξῃ ἂν αὐτὸ τοῦτο τὸ Στρατηγεῖο δὲν ἠθελε νὰ καταστήσῃ γνωστὸ ἓνα τέτοιο μέτρο; Καὶ ὅταν ἡ στρατιωτικὴ σκοπιμότητα ἐπέβαλε προπέτασμα καπνοῦ ποῖος μπορούσε νὰ ὑποχρεώσῃ τὸ Συμμαχικὸ Στρατηγεῖο νὰ ὁμολογήσῃ τὸ μέτρο καὶ ν' ἀποκαλύψῃ τὰ κίνητρα ποὺ ἐμπνεύσανε νὰ παρθῆ ἓνα τέτοιο μέτρο; Ἡ «Ἐθνικὴ» σεβάστηκε στὴν προκειμένη δραματικὴ περίπτωσι περισσότερο τὰ συμφέροντα τῶν πελατῶν τῆς ἀπὸ τὰ δικά της, ὡς ἐπιχειρήσεως, καὶ ἐπωμίσθηκε τὴ ζημία.

Ἡ «Ἐθνική» καὶ οἱ μεγάλες πυρκαϊῆς

Η

ΠΥΡΚΑΪΑ τῆς Θεσσαλονίκης τοῦ Αὐγούστου 1917, δὲν εἶναι ἡ πρώτη μεγάλης ἐκτάσεως καταστροφικὴ πυρκαϊὰ ποὺ ἀντιμετώπιζε ἡ «Ἐθνική». Ἀπὸ τὰ πρῶτα τῆς κι' ὄλας βήματα σὰν ὄργανισμοῦ, δηλαδὴ πέντε μόλις χρόνια ἀπὸ τὴν Ἰδρυσί τῆς, καὶ συγκεκριμένα τὸ 1896, καίγεται μιά ὀλόκληρη πόλη στὴ δημοκρατία τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἡ QUAYAQUIL. Στὴν ἔκθεσι τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὰ πεπραγμένα τῆς ἐταιρίας κατὰ τὸ 1896 διαβάζουμε τὰ ἀκόλουθα :

«ΚΛΑΔΟΣ ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΩΝ: Αἱ ἐργασίαι τοῦ Κλάδου τούτου παρουσιάζουσιν ἐπαισητὴν αὐξήσιν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς τοῦ παρελθόντος ἔτους. Τῷ ὄντι, εἰσεπράξαμεν ἀσφάλιστρα μετ' ἀφαίρεσι τῶν ἀντασφαλιστῶν: Δρ. τρ. γρ. 187,981,40 Δρ. κρ. 1,609,661,89 ἔναντι εἰσπραχθέντων πέρυσι Δρ. τρ. γρ. 175,925,17 Δρ. κρ. 1,126,585,12, ἤτοι ἐπὶ πλέον κατὰ τὸ 1896 Δρ. τρ. γρ. 12,056,23 Δρ. κρ. 483,076,77.

Τὸ ἀποτέλεσμα ἤθελεν εἶσθαι εὐχάριστον ἂν μὴ συνέβαινε δυστυχῶς ἡ μεγάλη ἐν QUAYAQUIL τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς πυρκαϊὰ, ἡ ἀποτεφρώσασα ὀλόκληρον τὴν πόλιν καὶ προξενήσασα ζημίας 6.000.000 λιρῶν ἀγγλικῶν. Ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς ταύτης ἐζημιώθη καὶ ἡ ἡμετέρα Ἐταιρεία φρ. 430.000, ἤτοι ὀλόκληρον σχεδὸν τὸ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ κατ' ἀντασφάλειαν ἠσφαλισμένον κεφάλαιον. Ὡς ἐκ τούτου τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ κλάδου μετεβλήθη οὐσιωδῶς.

Ἐπειδὴ ὁμως πυρκαϊαὶ ἀποτεφροῦσαι ὀλοκλή-
ρους πόλεις καὶ ζημιοῦσαι τὰς ἀσφαλιστικὰς Ἐ-
ταιρείας δι' ὀλοκλήρον τὸ ἐν αὐταῖς ἠσφαλισμένον
ποσὸν δὲν εἶναι εὐτυχῶς συνήθεις, ἐλπίζομεν ὅτι
αἱ ἐργασίαι τοῦ Κλάδου τούτου θέλουσι ἔχει ἐν
τῷ μέλλοντι ἀποτελέσματα εὐχάριστα.

ΚΑΙ Η ΑΠΟΤΕΦΡΩΣΙ ΤΗΣ QUAYAQUIL

καὶ ἡ μεγάλη πυρκαϊὰ τῆς Θεσσαλονίκης συνθέ-
σανε μιὰ σκληρὴ ἐμπειρία γιὰ τὴν «Ἐθνικὴ». Σκλη-
ρὴ ἀλλὰ καὶ πολύτιμη. Καὶ μολοντί ἡ «Ἐθνικὴ»
στάθηκε μὲ σχολαστικότητα συνεπῆς σ' ὅλες τῆς
τὶς ὑποχρεώσεις, γεγονὸς ποὺ στερῶσε καὶ ἐπαύξη-
σε ἀπίθανα τὸ κύρος τῆς στῆ συνείδησι τοῦ μεγάλου
κοινοῦ καὶ τῶν ξένων, τὴν ᾠδήγησε σὲ συμπερά-
σματα ποὺ ἐπέβαλαν λιγώτερο ἐπεκτατικὴ πολι-
τικὴ. Τὸ ἄπλωμά τῆς καὶ ἐξω ἀπὸ τὰ ὄρια τῆς Ἑλ-
λάδος ἦταν σωστό σὲ χρόνους λιγώτερο παραγμέ-
νους. Μετὰ τὸ 1920 οἱ συναλλαγματικὲς δυσκολίες
στὴν Ἑλλάδα δὲν ἐπιτρέπανε ἀναλήψεις ὑποχρεώ-
σεων σὲ ξένο συνάλλαγμα καὶ γιὰ τοῦτο ὁ συναγω-
νισμὸς μὲ τὶς ἐταιρίαις χωρῶν ποὺ εἶχαν ἐλευθερία
συναλλαγῶν σὲ ξένο συνάλλαγμα ἦταν ἀπίθανα
δύσκολος. Ἀλλὰ καὶ μιὰ ζημία σὲ ξένο συνάλλαγμα
τοῦ ὕψους τῆς ζημίας ποὺ δημιουργήσε ἡ ἀποτέφρω-
σι τῆς QUAYAQUIL δὲν ἦταν θέμα ποὺ μπορούσε
ν' ἀντιμετωπισθῆ προοπτικὰ μὲ αἰσιόδοξη ἐλαφρό-
τητα. Χρειαζόταν μεγάλη προβλεπτικότητα κατὰ
τὴν πορεία τῆς στὰ πλαίσια τοῦ 20οῦ αἵωνα, ποὺ
δικαιολογημένα ἔχει ὀνομαστῆ ὁ αἴωνας τῶν μεγά-
λων παγκοσμίων πολέμων καὶ τῶν συγκλονιστικῶν
ἀνατροπῶν.

Πρὶν ἀρχίσουν νὰ διαγράφονται οἱ σκοτεινὲς
νεφώσεις στὸν ὀρίζοντα τῶν συγχρόνων καιρῶν ἡ
«Ἐθνικὴ» εἶχε δημιουργήσει πρακτορεῖα καὶ ἀντι-

προσωπείες σὲ 50 περίπου σημαντικά κέντρα τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀπὸ Παρίσι, Ἀμβούργο, Ἀλγέρι, Κάιρο, Κωνσταντινούπολι, Βηρυτό, Τζένοβα, Δουκέρκη, Κύπρο, Λονδίνο, Λίβερπουλ, Μασσαλία, Νέα Ὑόρκη, Ὀδησσό, Τύνιδα, Τεργέστη, Τουλώνα, ὡς τὸ Μπουένος Ἄιρες, τῆς μακρυνῆς Ἀργεντινῆς. Πλατεία προοπτικὴ γιὰ ἀνάπτυξι ἐργασιῶν. Ὅμως οἱ Ἑλληνικὲς καὶ οἱ διεθνεῖς συνθήκες ἀλλάζαν σιγά - σιγά καὶ γιὰ ὄσους εἶχαν τὴν ὀπτικὴ ἰκανότητα νὰ βλέπουν μακρότερα ἀπὸ τὰ σήμερα, διείδανε τὶς ἐπερχόμενες δυσκολίες καὶ συστείλανε τὴν ἐπεκτατικὴ πολιτικὴ. Καταργήσανε ὅλα τὰ πρακτορεῖα καὶ ἀντιπροσωπείες τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐκτὸς τῶν γραφείων Τουρκίας καὶ Αἰγύπτου καὶ ἡ συντηρητικὴ αὐτὴ τακτικὴ δικαιώθηκε ἀπ' ὅλα τὰ γεγονότα τῶν 68 χρόνων τοῦ 20οῦ αἰῶνα.

Παρ' ὅλη τὴν ἰσχύ της ἡ «Ἐθνικὴ» δὲν διέγραψε ἀπὸ τοὺς στόχους της τίς ἐργασίες τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἔχει δημιουργήσει κι' ὅλας τὸν πυρῆνα γιὰ τέτοια ἐξόρμησι, γιατί ἡ πίστι της στὰ μεγάλα κέντρα τοῦ ἐξωτερικοῦ εἶναι τόσο μεγάλη ποῦ οἱ προοπτικὲς διαγράφονται ἀπίθανες. Ὅλα, ὅμως, ἐν τύπῳ καὶ χρόνῳ καὶ ὅλα συνετὰ μελετημένα καὶ πολλαπλᾶ ἀσφαλισμένα.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΖΩΗΣ

It is a strange anomaly that men should be careful to insure their houses, their ships, their merchandise, and yet neglect to insure their lives, surely the most important of all to their families, and more subject to loss.

BENJAMIN FRANKLIN

Είναι παράδοξη ανωμαλία οι άνθρωποι να κρονοσούν για την ασφάλισι των σπιτιών τους, των πλοίων τους, των εμπορευμάτων τους, και ν' άμελεθόν την ασφάλισι της Ζωής τους, που είναι ασφαλώς άπ' όλα το σημαντικώτερο για την οικογένειά τους, και που κινδυνώνει περισσότερο άπό κάθε τί άλλο νή χαθή.

BENJAMIN ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΣ

Τὸ ἄγχος μιᾶς ἀνασφάλιστης ζωῆς

Ἰερεμίας Φόξ, δημότης τοῦ Μπιρμιχατ, πλοιοκτῆτης καί ἔμπορος, στά μέσα τοῦ 18ου αἰώνα, εἶχε ἀσφαλίσει τὰ πάντα: Τὰ πλοία του, τίς πραμμάτιες του, τὸ σπίτι του καί ὁμως ἦταν ἀνήσυχος. Ἐνοιωθε πὸς κάτι τοῦ ἔλειπε, πὸς τὸ κρονοσητικό του δαιμόνιο ἦταν λειψό. Ἐνα κενὸ ἀνασφάλειας θαμποφαινότανε στά μάτια του. Συλλογιζότανε πὸς τὸ χρῆμα εἶναι στρογγυλὸ καί κυλάει. Ὅπως κύλισε πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἰερεμιά Φόξ, κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο θά μπορούσε νὰ ξεμακρύνῃ ἀπ' αὐτὸν καί νὰ κυλίση πρὸς ἄλλους. Καί τότε; Ὅλοι φοβοῦνται τὸ φυσικὸ θάνατο χωρὶς

νά λογαριάζουν πώς στην κόρτα κάθε νοικοκυριοῦ παραμονεύουν δυὸ θάνατοι : Ὁ ἓνας εἶναι ὁ φυσικὸς, κι' ὁ ἄλλος ὁ οἰκονομικὸς θάνατος. Ὅταν τὸ δικαστήριον τῆς Βενετίας ἀνακοινῶνῃ στὸν Σάββακ πὼς τοῦ χαρίζει τὴ ζωὴν, ἀλλὰ τοῦ δημεύει τὴν περιουσία του, ὁ Σάββακ ἀπαντᾷ στὸ δικαστή :

— Τὴ ζωὴν μου παίρνεις, σὰν μοῦ παίρνεις τὰ μέσα πού με ζοῦνε.

Ὁ Βενιαμὴν Φραγκλῖνος πού δὲν εἶναι σύγχρονός μας ἀλλὰ ἰσχυρὴ προσωπικότης τοῦ 18ου αἰῶνα καὶ ἀπὸ τοὺς θεμελιωτῆς τοῦ Ἀμερικανικοῦ ἔθνους, εἶδε ὀλοκάθαρα τὸ πρόβλημα τῆς ἀσφαλίσεως τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ κολλοὶ οὔτε τὸ σκέπτονταν, οὔτε τοὺς ἀπασχολοῦσε. Ἡ ἔγνοιά τους ἦταν μεγάλη γιὰ τὴν ἀσφάλισιν τοῦ σπιτιοῦ, τῶν караβιῶν τῆς πραγματίας τους.

Ὁ Φραγκλῖνος τὸ εἶδε σὰν στοχαστῆς. Ὁ Ἰερεμίας Φόξ τὸ ἐνοιῶσε σὰν καταθλιπτικὸ ἄγχος. Συνισταμένη πολλῶν ἀγωνιώντων γιὰ τὸν ἑαυτό τους καὶ γιὰ τοὺς ἀγαπημένους ἀνθρώπους πού μπορεῖ ν' ἀφιναν πίσω τους. Γυναῖκα, ἀνήλικα παιδιά. Ἄν μάλιστα ἡ κακὴ μοῖρα τῶφερνε ὁ οἰκονομικὸς θάνατος νὰ προηγηθῇ τοῦ φυσικοῦ, τότε ἡ μεγάλη περιπέτεια ἔπαιρνε διαστάσεις Ἀττικῆς Τραγωδίας. Ὁ Ἰερεμίας Φόξ κινούμενος ἀπὸ τὸ ἄγχος προσπαθοῦσε νὰ δῇ μακρῶς. Νὰ διακρίνῃ τὸν Ἰερεμία Φόξ μετὰ χρόνια καὶ σὰν ἀνθρώπο καὶ σὰν οἰκονομικὴ μονάδα. Νὰ τὸν δῇ τὰ χρόνια τὰ προῦστερνά καὶ τὰ ὑστερνά, ὅταν ἡ φυσικὴ κάμψιν τῶν δυνάμεων, τὰ γερατειὰ καὶ ἡ ἀρρώστεια ἐπιταχύνουν πολλὰ φορὲς καὶ τὸν οἰκονομικὸ καὶ τὸ φυσικὸ θάνατο. Τί θὰ πράξῃ τότε ; Ποιὸ τὸ ὄπλο γιὰ τὴν ἀμυνά του ; Ποιὸ τὸ ἀντισηλὶ τῆς περιπόθητης σι-

γουριᾶς ; Μόνο ἢ ἀσφάλισι. Τρεῖς μορφῆς μπορεῖ νάχη αὐτὸ τὸ ὄπλο τῆς σιγουριᾶς. Ὅπλο πραγματικὸ καὶ ψυχολογικὸ.

α) Ἐνα ἐφ' ἀπαξ ποσὸ ὅταν θὰ κατὰ τὸ κατῶφλι τῶν γερατειῶν.

β) Μιά σύνταξι ὡς τὴν ὥρα ποῦ μοιραῖα θὰ παραδώση τὸ πνεῦμα καὶ

γ) Ἐνα βοήθημα στοὺς ἀγαπημένους ποῦ ἐπιζοῦν καὶ δὲν ἔχουν τὰ μέσα ποῦ θὰ τοὺς ζήσουν.

Ὁ Ἱερεμίας Φόξ δὲν ζητοῦσε τὴν ἀθανασία. Δὲν ἀποζητοῦσε ἀσφαλιστικὸ συμβόλαιο μὲ τὴν αἰωνιότητα. Ἀθανασία καὶ αἰωνιότητα εἶναι χίμαιρες, καὶ γεννήματα τῶν ψευδαισθήσεων τῆς αἰσιοδόξου μωρίας. Δὲν ἤθελε νὰ εἶναι οὔτε εὐτυχῆς ἡλίθιος, ὅπως ὁ παθολογικῶς αἰσιόδοξος, οὔτε δυστυχῆς ἡλίθιος ὅπως οἱ νοσηρὰ ἀπαισιόδοξοι. Ἦθελε καὶ προσπαθοῦσε νὰ εἶναι ρεαλιστής. Ἦθελε μιὰ Ἀσφάλεια Ζωῆς. Αἶτημα λογικὸ, τίμιον, πραγματιστικόν. Ἀλλὰ ποῖος ἢ ποιοὶ θὰ τοῦ δίνανε αὐτὴ τὴν ἀσφάλισι ποῦ ζητοῦσε ; Νὰ ἢ μεγάλη ἀπορία ! Νὰ τὸ ἐφιαλτικὸ ἐρωτηματικὸ ποῦ βασάνιζε τὴ σκέψι τοῦ Ἱερεμίας Φόξ. Ποτὲ δὲν πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ του ἢ συμβολὴ τοῦ Κράτους στὴν ἀσφάλισι τῶν ἀτόμων. Ἡ ἰδέα τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων δὲν εἶχε γράψει ἀκόμη τὴ σιλουέττα τῆς στὸν οὐρανὸ τοῦ κόσμου. Ὁ Ἱερεμίας Φόξ ἀποζητοῦσε τὴν προαιρετικὴ ἀσφάλισι, τὴν ἰδιωτικὴ ἀσφάλισι, ποῦ θὰ συμπλήρωνε τὰ κενὰ ποῦ θὰ δημιουργοῦσε ὁ οικονομικὸς θάνατος, εἴτε λόγῳ ἀδυναμίας πρὸς ἐργασίαν, εἴτε λόγῳ γερατειῶν, εἴτε καὶ λόγῳ φυσικοῦ θανάτου ποῦ θάχε ὡς συνέπεια τὰ πρόσωπα ποῦ εἶχαν οικονομικὴ ἐξάρτησι ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον ποῦ ἔφυγε ν' ἀντιμετωπίζουσαν τὸ φάσμα τῆς πείνας.

Τὸ κλειδί τοῦ προβλήματος

Eνα πρωὶ ὁ Ἱερεμίας Φόξ ἔφτασε χαρούμενος στὸ CITY. Τὸ πρόσωπό του δὲν ἦταν μονάχα ἤρεμο ἀλλὰ καὶ γελαστό. Δὲν εἶχαν συνηθίσει οἱ ἄνθρωποι νὰ ἀντικρύζουν αὐτὴ τὴν ἰσόρροπη καὶ χαρούμενη ὄψη ἀπὸ χρόνια. Λὲς καὶ ὁ Ἱερεμίας Φόξ εἶχε περάσει εὐχάριστη νύχτα ξαλαφρωμένη ἀπὸ τὸ ἄγχος τῆς ἀνασφάλειας τῆς ζωῆς του.

— Τί εὐχάριστο σοῦ συμβαίνει Ἱερεμία; Κατάλαβες πὼς ἄδικα ἀνησυχούσες καὶ τραγόσουν; Ὅλα πάνε καλά· καὶ τὰ καράβια σου καὶ οἱ πραγματίες σου.

Ὁ Ἱερεμίας Φόξ ἄφησε νὰ διαγραφῆ στὸ πρόσωπό του ἓνα γέλιο σαρκασμοῦ καὶ μὲ ὕφος κυνικὸ τοὺς εἶπε :

— Τὰ σπίτια, τὰ καράβια, οἱ πραγματίες, τὸ χρυσάφι καὶ τὰ βαρύτιμα πετράδια! Ὅλα, μὰ ὅλα, δὲν εἶναι τίποτ' ἄλλο, παρά οἱ βουβοὶ συνοδοικόροι τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ θάνατο. Τί νὰ τοὺς κάνετε τοὺς συνοδοικόρους ἅμα λείπει ὁ ὁδοικόρος ποὺ προπορεύεται; Πῆτε μου τί νὰ τοὺς κάνετε; Ἄμα ἡ ζωὴ δὲν ἔχη καμμιά ἀσφάλεια, σὲ τί ὠφελεῖ τὸ ἀσφαλισμένο σπίτι, τὸ ἀσφαλισμένο πλοῖο, τὰ ἀσφαλισμένα ἀγαθὰ; Πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἡ ζωὴ, γιὰ νάχη νόημα κάθε ἄλλη σιγουριά. Πῶς ν' ἀσφαλιστῆ ὁμῶς ἡ ζωὴ σου; Ποιὸς νὰ στῆν ἀσφαλίση; Αὐτὸν βρῆκα καὶ γιὰ τοῦτο εἶμαι χαρούμενος.

Ὁ Ἰερεμίας Φόξ ἀνοιξε διάπλατα τὰ μάτια του. Τὰ λόγια του εἶχανε προκαλέσει τὴ ζωηρὴ ἐντύπωση ποῦ δημιουργεῖ πάντα τὸ συγκεκριμένο καὶ τὸ νέο κι' ἀποκαλυπτικό.

— Ποιὸς εἶν' αὐτός; ρώτησαν ζωηρὰ κι' ἐπίμονα, μὲ ζωηρὰ πεταμένα τὰ μάτια, οἱ ἀκροατὲς καὶ συνομιλητὲς του... Κι' ἕνας τοῦ φώναξε κάπως εἰρωνικά.

— Τὸν ξέρεις ἐσύ καὶ δὲν τὸν ξέρει ἡ Lombard Street;

— Ὁ καφενὲς τοῦ μακαρίτη Ἐντουαρντ Λόυντ ποῦ ἐδῶ καὶ ἐξήντα χρόνια βρίσκεται στὴ Lombard Street νοιάζεται μόνο γιὰ τὰ καράβια. Κι' ἐγὼ δὲν σὰς μιλῶ γιὰ καράβια, ἀλλὰ γιὰ τὴ ζωὴ μου.

— Καὶ ποιὸς εἶν' αὐτός; τοῦ ξαναφώναξαν.

— Ὁ Thomas Simpson. Αὐτὸς βρῆκε τὸ κλειδί πῶς ν' ἀσφαλίζει τὴ ζωὴ του ὁ ἄνθρωπος καὶ πῶς νὰ τὴν ἀσφαλίζει ἕνας ἄλλος. Τοῦ λόγου σου Σέρ νὰ κληρωθοῦν στὴ γυναίκα σου καὶ τὰ παιδιὰ σου κάμποσες χιλιάδες γκινέες μόλις σφαλίσῃς τὰ μάτια σου. Πῶς θὰ λογαριάσῃς κείνος ποῦ θὰ σ'ἀσφαλίσῃ εἰ ἀσφάλιστρο θὰ πληρώνης;

Κι' ἀπευθυνόμενος σ' ἕναν ἄλλον τοῦ εἶπε:

— Τοῦ λόγου σου μίστερ Τζέιμς θές μόλις πατήσης τὰ ἐξήνταπέντε νὰ πάρῃς δύο χιλιάδες γκινέες σκαστές;

— Ἐχω πατήσει τὰ ἐβδομήντα...

— Τότε ἐσύ δὲν ἔχεις ἀνάγκη. Σ' ἔχει ἀσφαλίσῃ ὁ Παντοδύναμος. Ἄν ὁμως ἦσουνα σαράντα χρόνων κι' ἤθελες στὰ ἐξήντα σου νὰ πάρῃς μιὰ σύνταξι ἑκατὸ στερλίνας τὸ μῆνα, πόσο ἀσφάλιστρο θὰ πληρώνης ἀπὸ τὰ σαράντα ὡς τὰ ἐξήντα;

— Ποιὸς θὰ μοῦ πῆ πόσο;

— 'Ο Thomas Simpson.

— Ποῦ ἔχει γραφεῖο ;

— Αὐτὸς βρῆκε τὸ κλειδί κι' ἄλλοι θὰ λογαριασσοῦνε.

Καὶ σιγά - σιγά καὶ μὲ περισσότερη ἡρεμία ὁ Φόξ πληροφόρησε τοὺς συνομιλητῆς του, πῶς ἔγινε μιὰ μεγάλη ἀνακάλυψι πού εὐκολύνει αὐτοὺς τοὺς ὑπολογισμούς. Καὶ ἡ ἀνακάλυψι αὐτὴ εἶναι ἡ περίφημη θεωρία τῶν πιθανοτήτων. Ὁ Thomas Simpson λογαριάζει πῶς τὸ ὄργανο γιὰ τὴν ἀσφάλεια ζωῆς εἶναι οἱ πίνακες τῆς θνησιμότητας. Αὐτὰ τὰ στατιστικὰ δεδομένα ἐπιτρέπουν γιὰ πρώτη φορά νὰ ὑπολογιστῇ ὁ μέσος ὄρος τῆς θνησιμότητας. Οἱ νόμοι ὁμοῦ τῶν πιθανοτήτων ἀπονοῦν ὅταν τὰ πρόσωπα πού κρέπει ν' ἀσφαλιστοῦν εἶναι λίγα. Ἄμα εἶναι χίλια οἱ ὑπολογισμοὶ εἶναι σωστοί. Οἱ νόμοι τῶν πιθανοτήτων ἐφαρμόζονται μόνο σὲ μεγάλους ἀριθμούς. Στούς νόμους τῶν πιθανοτήτων στηρίζεται ἡ ἀναλογιστικὴ μεθοδολογία. Ἐνα ταμεῖο ἐπικουρικῆς λ.χ. ἀσφάλισεως δὲν μπορεῖ νὰ ὀργανωθῇ μὲ δέκα καὶ εἴκοσι ἀσφαλισμένους.

Ἐνας νέος σχετικὰ κλάδος τῆς μαθηματικῆς Ἐπιστήμης, ἡ Θεωρία (ἢ Λογισμὸς) τῶν Πιθανοτήτων διδάσκει ὅτι διάφορα φαινόμενα πού νομίζουμε πῶς συμβαίνουν ἄτακτα (ὅπως στὴν περίπτωση τῆς ἀσφαλείας ζωῆς ὁ θάνατος) ὑπακούουν σὲ νόμους, πού ἡ ἐφαρμογὴ τους δίνει τὴ δυνατότητα σ' ἕνα Ἀσφαλιστικὸ Ὄργανισμὸ νὰ καθορίξῃ ἀκριβῶς τὸ τίμημα τῶν ὑποχρεώσεων πού ἀναλαμβάνει γιὰ νὰ δίνῃ ἀσφαλιστικὰς ἀποζημιώσεις. Ὑπάρχει ἐξ ἄλλου μιὰ ὀλόκληρη ἐπιστήμη, ἡ Ἀναλογιστικὴ Ἐπιστήμη, — σχετικὰ ἀγνωστὴ στὴ χώρα μας — πού ἔχει γιὰ ἔργο τὴν κατάστρωσι τῶν λογαριασμῶν

πού δίδουν την αντίστοιχία μεταξύ των οικονομικών υποχρεώσεων ενός Όργανισμού Ασφαλειών ζωής προς τα άτομα που ασφαρίζει και των υποχρεώσεων των ατόμων αυτών προς τον Όργανισμό (ασφάλιστρα). Όταν λέμε π.χ. ότι ένας άνθρωπος ηλικίας 30 ετών ασφαρίζεται για την περίπτωση θανάτου για 100.000 δρχ. και πρέπει να πληρώνη ασφάλιστρο 1.600 δρχ. το χρόνο, δυο ζή, δίνουμε τη λύσι σε ένα αναλογιστικό πρόβλημα.

Τὸ ἱστορικὸ τῶν ἀσφαλειῶν ζωῆς

Στους ἀρχαίους ἀσιατικούς πολιτισμούς βρίσκουμε δυσδιάκριτα σπέρματα ἀσφαλείας ζωῆς. Τὰ πρῶτα ὅμως στοιχεῖα ἀσφαλείας ζωῆς, πού βασίστηκε στὴν ἀρχὴ πληρωμῆς ἀσφάλιστρο, τὰ βρίσκουμε στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα. Οἱ «Θιάσοι» ἦσαν Ἑταιρεῖς μὲ θρησκευτικὸ περιεχόμενο καὶ στόχους θρησκευτικούς. Παράλληλα ὅμως ἐδίδαν ἀσφαλιστικές ἀποζημιώσεις σὲ περιπτώσεις θανάτου τῶν μελῶν τους. Τὶς δαπάνες τῶν ἀποζημιώσεων αὐτῶν καλύπτανε εἰσφορὲς τῶν μελῶν τῶν «Θιάσων». Ἀνάλογες ὀργανώσεις βρίσκουμε στὴν ἀρχαία Ρώμη, τὰ Collegia καὶ τὰ Collegia Tenuiorum. Συνέχεια τῶν «Θιάσων» καὶ «Κολλεγίων» ὑπῆρξαν τὰ «Σωματεῖα» (Guilds) τῆς μεσαιωνικῆς Ἀγγλίας.

Διάδοχος όλων των παραπάνω οργανώσεων υπήρξαν στην Άγγλία κατά την Αναγέννησι οι Φιλικές Έταιρείες (Friendly Societies). Αυτές οι Έταιρείες σταθήκανε οι πραγματικοί πρόγονοι της σύγχρονης ασφαλείας ζωής. Όταν γίνηκαν γνωστοί οι νόμοι των πιθανοτήτων, που άφορουν τη θνησιμότητα, οι Friendly Societies στάθηκαν ο σκελετός πάνω στον οποίο στερεώθηκε η σάρκα των Οργανισμών Ασφαλείας Ζωής.

Η Άγγλία συνεπώς πρέπει να λογαριασθή η πατρίδα της Ασφαλείας Ζωής. Πράγματι στη χώρα αυτή γράφτηκε και το πρώτο ασφαλιστήριο συμβόλαιο ζωής στα μέσα του 16ου αιώνα. Αργότερα, το 1696, ιδρύθηκε από 100 μετόχους η πρώτη ασφαλιστική Έταιρεία ζωής στην Άγγλία, η Hand-In-Hand Society. Παράλληλα ιδρύθηκε το 1699 το αρχαιότερο ασφαλιστικό Ταμείο, επίσης στην Άγγλία, η «Society of Assurance for Widows and Orphans». Ως το 1762 ιδρύθηκαν στην Άγγλία κάμποσες θνησιγενείς Ασφ. Έταιρείες ζωής. Τον χρόνον αυτόν ιδρύθηκε η εταιρεία Old Equitable, που υπάρχει ως σήμερα και αποτελεί, μπορεί κανείς να πη, μνημείο σταθερότητας της αρχής στην οποία βασίζεται η ασφάλεια ζωής. Η ιστορία της Old Equitable είναι και η ιστορία της ασφαλείας ζωής. Με τις πρώτες ασφάλειες που έκαμε η εταιρεία αυτή γεννήθηκε επί τέλους η ασφάλεια ζωής, όπως την ξέρουμε σήμερα.

Στην Ευρωπαϊκή Ήπειρο η ανάπτυξι των ασφαλειών ζωής υπήρξε αργή, μολοντί ανάμεσα στα ονόματα των μαθηματικών που συνέβαλαν στη μαθηματική δημιουργία της ασφαλείας ζωής ήσαν πολλοί Έλβετοί, Γερμανοί, Γάλλοι και Ιταλοί.

Ἡ πρώτη Ἀσφ. Ἐταιρεία ζωῆς, πού ἰδρύθηκε στὴ Γαλλία, ὑπῆρξε τὸ 1787 ἡ Compagnie Royale d' Assurances. Ἀνάλογες ἑταιρεῖες ἰδρύθηκαν στὴν Ἰταλία (1826) καὶ στὴ Γερμανία (1835). Τὸ 1835 ὁ πάπας Γρηγόριος ὁ 16ος ἰδρύσει τὴν ἑταιρεία Societa Pontificia d' Assicurazioni Nello Stato Pontificio.

Στὸ Νέο Κόσμο, ἰδιαίτερα δὲ στὶς Ἡν. Πολιτεῖες καὶ στὸν Καναδᾶ, ἡ ἀνάπτυξι τῶν ἀσφαλειῶν ζωῆς ἀρχισε οὐσιαστικά τὸν 19ον αἰῶνα. Ἀπὸ τότε ὅμως ἡ βιομηχανία ἀσφαλειῶν ζωῆς ἐξελιχτήκε ραγδαία καὶ βρίσκεται σήμερα στὸ κέντρο τῶν μεγαλύτερων ἐπιχειρηματικῶν δραστηριοτήτων. Κατὰ τὸ 1965 ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν ζωῆς στὶς ΗΠΑ ἔφτασε σὲ 1.650, τὸ προσωπικὸν ἦταν 1.225.000 ἄτομα καὶ τὰ ἀσφαλιζόμενα κεφάλαια εἶχαν φτάσει στὸ ἀστρονομικὸ ποσὸ τῶν 900,6 δισεκ. δολλαρίων.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι σ' ὅλες τὶς πολιτισμένες χῶρες τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἰαπωνίας λειτουργοῦν Συστήματα ὑποχρεωτικῆς κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, πού ἀποτελοῦν τὴ μία ἀπὸ τὶς δύο μορφές τῆς ἀσφαλείας ζωῆς καὶ ἡ ἄλλη μορφή ἀσφαλείας ζωῆς, δηλαδὴ ἡ τῆς ἰδιωτικῆς ἀσφαλίσεως, βρίσκεται σὲ κατακλιηκτικὴ ἀκμῆ. Ἐχει γίνει κοινὴ συνειδησι ἡ ἀνάγκη προαιρετικῆς ἀσφαλίσεως τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς ἀπὸ τὰ ἄτομα ἢ τὶς ὁμάδες ἀτόμων. Ἡ ἰδιωτικὴ ἀσφάλισις συμπληρώνει τὴν κοινωνικὴ ἀσφάλισι.

Ὁ Καναδᾶς ἔρχεται ἐπὶ κεφαλῆς ὅλων τῶν χωρῶν εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν ζωῆς, πού τὰ κεφάλαιά τοὺς ἔχουν φτάσει σὲ ποσοστὸ 190 % τοῦ ἐτησίου ἐθνικοῦ εἰσοδήμα-

τος. 'Ακολουθούν οι ΗΠΑ με ποσοστό 154 % του έθν. εισοδήματος, ή Σουηδία με ποσοστό 142 %, ή Ν. Ζηλανδία με ποσοστό 120 % κ.ο.κ. Τελευταίες χώρες σε σχετικό στατιστικό πίνακα έρχονται ή 'Ελλάς με ποσοστό 2 % και ή Τουρκία με ποσοστό 1 % του έτησιου έθνικοῦ εισοδήματος.

'Ωστόσο, ή 'Ιδιωτική 'Ασφάλεια Ζωής πρέπει ν' αναπτυχτή και στη χώρα μας, γιατί αυτό επιβάλλουν οι ανάγκες του πληθυσμοῦ. 'Η (ύποχρεωτική) Κοινων. 'Ασφάλισι δέν μπορεί (παρ' ὄλη τήν καλή διάθεσι του Κράτους), γιά λόγους οικονομικούς, νά Ικανοποιήση τίς ανάγκες ασφαλείας των εργαζομένων. 'Υπάρχει επιτακτική ή ανάγκη πρόσθετης επικουρικής ασφαλίσεως. Τήν επικουρική αυτή ασφαλίσι δέν μπορεί νά τήν επιβάλη τό Κράτος. Βέβαια υπάρχουν διάφορες περιπτώσεις 'Επικουρικών Ταμείων, αλλά οι περιπτώσεις αυτές καλύπτουν μικρό μέρος του πληθυσμοῦ των εργαζομένων και αποκλείεται ή γενίκευσί τους. 'Η συμπληρωματική συνεπῶς ασφαλίσι ζωής ανήκει στον τομέα τής ιδιωτικής ασφαλίσεως και ανάγεται στην αποκλειστική πρωτοβουλία των διαφόρων ατόμων, ή ομάδων ατόμων, που θά μπορούν νά διαθέτουν τίς δαπάνες τής ασφαλίσεώς τους. 'Η ιδιωτική ασφαλίσι προσφέρει κάθε περίπτωσι ασφαλιστικοῦ συνδυασμοῦ, εἴτε γιά σύνταξι πρόκειται εἴτε γιά ἐφ' ἄπαξ καταβολή και μπορεί νά ανταποκριθῆ στις μεγάλες ή μικρές οικονομικές δυνατότητες αὐτῶν που πρόκειται νά ασφαλιστοῦν.

Οί δυσκολίες

Τί θα συνέβαινε αν στά γραφεία ενός Ασφαλιστικού Όργανισμού συρρέανε χιλιάδες άνθρωποι αποφασισμένοι ν' ασφαλίσουνε τή ζωή τους με ένα οποιοδήποτε τύπο ασφαλείας ζωής, ή και με μικτή ασφάλεια; Γιατί αν οί στατιστικοί πίνακες τής θνησιμότητας λύσανε θεωρητικά ένα πρόβλημα, τὸ κεφάλαιο πού θά πρέπει νά διαθέτη ὁ ασφαλιστικός ὀργανισμός γιά οποιαδήποτε ασφάλισι θ' ἄγγιζε ἀστρονομικούς ἀριθμούς, πού σημαίνει πὸς δέν θά μπορούσε νά ἐξευρεθῆ ποτέ. Γιά τοῦτο ἐπινοήθηκε τὸ σύστημα τής ἀντασφάλισεως. Ὁ ασφαλιστικός ὀργανισμός πού σᾶς ἀσφαλίζει καλύπτει ἕνα ἐλάχιστο ποσοστὸ τοῦ κινδύνου καί τὸ μεγάλο ποσὸ τής ἀσφάλισεως καλύπτεται με ἀντασφάλισι. Ὁ ἀπευθείας συναλλασσόμενος ὀργανισμός με τὸν ἀσφαλιζόμενο ἀντασφαλίζει σ' ἄλλον ὀργανισμό τὸ μέγιστο μέρος τοῦ ποσοῦ τής ἀσφάλισεως. Ἀλλὰ καί ὁ πρῶτος πού ἀντασφαλίζει, ἀντασφαλίζεται κι' αὐτός σὲ ἄλλον, κι' ὁ ἄλλος σὲ ἄλλον κι' ἔτσι ὁ κίνδυνος κατανέμεται σὲ ἕνα ἀπίθανο πλῆθος. Ἄν θελήσῃ κανεὶς νά ἔχῃ ἕναν ἀκριβολόγο ὀρισμὸ τοῦ τί εἶναι ἀντασφάλισις θά ἔλεγε χωρὶς φόβο ν' ἀστοχήσῃ πὸς «Ἡ ἀντασφάλισις εἶναι ἡ κονιορτοποίηση τοῦ κινδύνου». Διαφορετικά ἂν ἔλειπε αὐτὴ ἡ δυνατότητα τὸ ασφαλιστικὸ ἔργο θά ἦταν ἐγχείρημα χιμαιρικό. Ζωή στή χώρα τῶν ὀνείρων καί τῶν θαυμάτων.

Παρ' ὄλο τὸν πραγματισμὸ τοῦ νόμου τῶν πιθανοτήτων γιὰ τὴν ἀσφάλεια ζωῆς καὶ παρ' ὄλη τὴν κονιορτοποίησησι τοῦ κινδύνου γιὰ ὄλες τὶς ἀσφάλειες, οἱ κίνδυνοι δὲν περιορίζονται σ' ὄσα μνημονεύθησαν.

Τὸ πνεῦμα τοῦ κακοῦ συνακολουθεῖ τὸν ἄνθρωπο. Ἡδονίζεται νὰ ξεγελά τὸ συνάνθρωπό του, ἠδονίζεται νὰ ἀσφαλίζει ἓνα ἀκίνητο, ἓνα ἀγαθὸ, σχεδιάζοντας ταυτόχρονα νὰ εἶναι καὶ ὁ ἐμπρηστής του. Καὶ κολλῆς φορές τὸ πετυχαίνει σκηνοθετώντας ἀριστοτεχνικὰ τὸ ἄλλοθι. Τότε οἱ ἀσφάλειες πληρώνουν μιὰ βρώμικη ἐπιχειρηματικὴ δραστηριότητα.

Ἐπάρχει μιὰ παροιμία ποῦ λέει πὼς ὄποιος θελήσει νὰ κάτση σὲ δύο καρέκλες θὰ πέσει κάτω. Οἱ πολυμήχανοι ὄδυσοσεῖς εἶχαν σκεφθῆ πὼς ἡ ἀσφάλεια ζωῆς ἐπὶ δύο κεφαλῶν βοηθᾷ τὴν ἄμαρτωλὴ ἐπιχειρηματικότητα. Τὸ ἀποτέλεσμα κολλῆς φορές ἦταν ἡ μιὰ ἀπὸ τὶς δύο κεφαλῆς νὰ βρεθῆ σὲ βάραθρο καὶ ἡ ἐπιζῶσα κεφαλὴ νὰ εἰσπράττει ἀσφάλεια. Ἡ ἀσφάλεια ζωῆς ἐπὶ δύο κεφαλῶν καταργήθηκε, ἀφοῦ οἱ περιπτώσεις δὲν ἦταν λίγες ποῦ ἡ μιὰ κεφαλὴ συνωμοτοῦσε κατὰ τῆς ἄλλης καὶ κάποτε ταχύτατα τὴν ἐβγαζε ἀπὸ τὴ μέση.

Θὰ μπορούσε νὰ γραφῆ ὄλόκληρος τόμος γιὰ τὶς δυσκοιλίες ποῦ ἔχουν τὴ ρίζα τους στὴν ἄνθρωπινη πανουργία. Ἐλλά οἱ δυσκοιλίες δὲν ἐξαντλοῦνται σ' αὐτὴ μονάχα τὴν περιοχὴ. Ὅσοι πιστεύουν πὼς ἡ ἀσφαλιστικὴ ἐπιχείρησι δὲν ἔχει δυσκοιλίες, αὐτογενεῖς μάλιστα, πλανιοῦνται. Ἐχει καὶ κολλῆς. Εἶναι θέμα ποῦ ἀκαιτεῖ καὶ ἐξαιρετικὴ γνῶσι καὶ πλουσία ἐμπειρία. Βέβαια καὶ τὰ δύο ἀποκτῶνται. Ἐλλά μὲ μόχθο καὶ βαρύτατο τίμημα. Ἡ «Ἐθνικὴ»

καί ασφαλιστική σοφία διαθέτει καί εμπειρία χωρίς προηγούμενο, καί μέσα.

Έχει λεχθῆ πῶς ἡ σύνδεσις τῆς μέ τήν Ἑθνική Τράπεζα ἀσκει ψυχολογική ἐπίδρασι στούς συναλλασσομένους μέ τήν Τράπεζα πού τούς κατευθύνει πρὸς τήν «Ἑθνική». Ἄλλ' εἶναι τάχα ἄτοπο ὁ διαθέτων τὰ κεφάλαια πού δίνονται ὡς δάνεια νά εἶναι ασφαλισμένα ἐκεῖ ὅπου ἡ Τράπεζα αἰσθάνεται μεγαλύτερη ἀσφάλεια; Εἶναι δυνατόν ν' ἀμφισβητήσῃ τοῦτο τὸ δικαίωμα σέ κάθε ὄργανισμὸ πού ἐπενδύει κεφάλαια; Ἥ εἶναι περισσότερο ἀπὸ δικαίωμα καί εἶναι χρέος. Ἄλλωστε ἡ ἐξέλιξι τῶν μεγάλων ξένων ασφαλιστικῶν ὀργανισμῶν ἀπέδειξε ὅτι οἱ τράπεζες ἔχουν ἐξάρτησι ἀπὸ τὸ ασφαλιστικὸ κεφάλαιο καί ὅχι οἱ ασφαλιστικοὶ ὀργανισμοὶ ἀπὸ τίς τράπεζες.

